

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Добрий кінь — як коломийка: жвавий, розумний і трохи брикливий

Ви бачили пугного господаря, який назубок не знав би, що «діагностують» зуби гривастого помічника? Як-що десь такого бідаку і вгледіли, то точно не на Гуцульщині, не на косівському базарі: тут газда в найближчому потічку камінне дно гриз би, коли б зганьбився з по-купкою. Це дарованому коневі в щелепи не заглядають: принаймні на дотриманні такого правила пристойності наполягає народна мудрість. А маєш справу з «кінською силою» на торжищі — не лінуйся оглянути і показати «товар» від зуба до копита...

Іван Сивардюк (на знімку) із села Замагори Верховинського району привіз на косівський базар продавати коня Юрика й купувати собі нового помічника: виникла така потреба в чоловіка. Потенційний продавець, котрий крутився поруч, доки Юрик позував перед камерою, розповів нам про тонкощі кінської психо-

логії. Добрий кінь повинен бути, каже, як коломийка: жвавий, розумний і трохи брикливий. Сподіваємося, що від купленої на базарі нової «коломийки» газді Іванові не доведеться «співати» в унісон з вуйком Василем.

На косівський базар приїждять із сусідніх районів не тільки по коні, а

й по інші «атрибути» маржини. Що ще на ньому продають, купують і до чого прицінюються, читайте і дивіться на стор. 13-й, у матеріалі «На косівському базарі й дідька купиш, аби гроші».

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

ЦВК отримала всі протоколи

До Центрвиборчкому надійшов останній протокол з «микрою» печаткою від окружної виборчої комісії №1 (Сімферополь). На вчорашньому засіданні ЦВК прийняла цей документ до розгляду. Це був єдиний протокол, що не надходив до ЦВК із дня виборів.

Крім того, у вівторок ЦВК повторно розглянула ще 14 протоколів ОВК, а також погасила 748 невикористаних бюлетенів дільничних виборчих комісій, що знаходилися на судах. Центральна виборча комісія одержала і всі 115 протоколів дільничних виборчих комісій закордонного виборчого округу про результати голосування на виборах до Верховної Ради.

(Закінчення на 2-й стор.).

П'ять днів для рішення п'ятьох

Опісля короткотривалої зустрічі Президента України з лідерами п'яти політичних сил—переможців парламентських перегонів, під час якої Президент дав п'ять днів на роздуми, консультації з утворення парламентської коаліції тривали, але вже без участі глави держави.

Віктор Ющенко після розмови з представниками парламентської «п'ятірки» заявив, що його пропозиції «здобули політичну підтримку» учасників перемовин.

(Закінчення на 2-й стор.).

Президент обговорить питання енергетики у Вільнюсі

Сьогодні Президент України Віктор Ющенко візьме участь в енергетичному саміті у Вільнюсі. Планується, що лідери країн-учасниць підпишуть угоди про поглиблення співробітництва в енергетичному секторі між Україною, Грузією, Азербайджаном, Польщею та Литвою.

Що стосується українських ініціатив, то більш конкретно їх учора на брифінгу озвучив заступник глави секретаріату Президента Олександр Чалий. Він зазначив, що ключовим завданням цього саміту для України є реалізація української стратегічної ініціативи зі створення загального європейського транзитного простору в Центральній та Східній Європі, «тобто щоб усі транзитні питання вирішувались відповідно до вимог Європейської хартії і національних інтересів України». Крім того, пан Чалий відзначив, що угода про поглиблення співробітництва в енергетичному секторі між країнами—учасницями саміту фактично «буде наступним кроком у просуванні вперед ініціативи запуску нафтопроводу Одеса—Броди—Плоцьк».

Під час візиту Віктор Ющенко також планує взяти участь у засіданні країн—учасниць ГУАМ, присвяченому 10-річчю цієї організації.

КОРОТКО

■ У Києві триває конференція з планування навчання «Сі бриз-2008» (Укрінформ).

■ Міжнародний фестиваль студентів і курсантів навчальних закладів цивільної авіації Білорусі, Росії та України проходить у Мінську (Укрінформ).

■ Вінницькі школярі з листопада платитимуть у маршрутках міста 50 відсотків вартості проїзду (Укрінформ).

■ У Житомирському музеї природи вперше відбудеться унікальна виставка живих грибів (УНІАН).

■ НОВИНИ

На Луганщині посіяли озимі

Усього засіяно понад 300 тис. гектарів, що на 21 відсоток більше, ніж торік. Площі під озимими розширили Міловський і Краснодонський райони. Як зазначає начальник Головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації Олександр Ольшанський, порівняно з минулим роком господарства регіону внесли мінеральних добрив удвічі більше — за рахунок виділення з державного бюджету 6,3 млн. грн. на часткову компенсацію їхньої вартості, повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТІПОВА.

Через похолодання може зрости кількість хворих на грип

Епідемічна ситуація з грипу та ГРЗ продовжує відповідати критеріям сезонного підвищення, повідомляє прес-служба Міністерства охорони здоров'я України. Однак через похолодання можливе зростання кількості гострих респіраторних захворювань.

За прогнозами фахівців, восени й узимку в Україні циркулюватимуть три штами вірусу: два штами типу А під

назвами «Соломонові острови» та «Вісконсин», і одного типу В, який називається «Малайзія». Усі три штами входять до протигрипозних вакцин, що їх застосовують в Україні.

■ ФОТОФАКТ

Учора представники ГО «Захист земель Київщини» пікетували Господарський суд Київської області, захищаючи інтереси забудовників м. Борисполя, які відстоюють свої земельні права.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Підвищення ціни на газ не залежить від складу майбутньої коаліції

Учора в Москві тривали переговори щодо газу. Проте візит у російську столицю Прем'єр-міністра України Віктора Януковича в українському уряді не пов'язують виключно з цією темою.

Тим часом глава «Газпрому» Олексій Міллер і міністр палива й енергетики України Юрій Бойко узгодили схему погашення заборгованості за газ.

(Закінчення на 5-й стор.).

Андрій СЕЛІВАРОВ, народний депутат Верховної Ради V скликання від Партії регіонів (Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки): «Росії не можна диктувати умови. І заява Тимошенко про те, що ми говоритимемо з «Газпромом» на рівних, — помилкова».

Голова Верховної Ради Олександр Мороз привітав юристів України з професійним святом

Щиро вітаю вас з професійним святом — Днем юриста!

Своєю багатогранною діяльністю, яка за роки незалежності набула нового змісту, ви активно сприяєте руху України шляхом побудови демократичної держави європейського типу, найбільшою цінністю якої є верховенство права, утвердження і забезпечення прав і свобод людини.

Високої оцінки заслуговує ваша активна участь у реформуванні державного механізму, оновленні законодавства задля інтеграції України у світову та європейську правові системи, в поширенні правових знань, посиленні соціального захисту громадян.

Переконаний, що високий професіоналізм, усвідомлене почуття відповідальності за долю суспільства і держави дадуть вам змогу здобути ще більшу повагу українського народу, підвишити його довіру до вашої діяльності у справі утвердження справедливості, правопорядку і законності.

Бажаю вам нових творчих здобутків, міцного здоров'я, добра і благополуччя.

■ ЮВІЛЕЇ

Старість вдома не застане

Сьогодні депутату Улянівської міської ради Кіровоградської області Івану Івановичу Гуку виповнюється 80 років

— Щоб вона була красива, наша Улянівка! — таке найбільше його бажання, людини, в якій все життя один, але найважливіший привілей — служити громаді.

У свої поважні літа Іван Іванович (**на знімку**) має почесних і громадських доручень врівні з нагородами, що прикрашають його груди. Більшість із них — досить відомі далі і вагомі. Ветерана війни і праці, як у тій пісні: «Старість вдома не застане». Він — член президії ветеранської організації, голова адмінкомісії міської ради, голова комісії з благоустрою міста, громадський інспектор з технічного огляду автотранспорту. За його плечима — сотні добрих справ. Але одна з них — предмет найбільшої гордості — міський парк, що є окрасою Улянівки. За добрі справи, відповідальність і принциповість Івана Івановича з 1968 року земляки постійно обирають депутатом міської ради. У районі, а особливо в місті його знають усі. Він буває на всіх шкільних заходах, на які його з радістю запрошують і вчителі, і учні. Жителі міста йдуть до нього за порадою і допомогою. А до тих, хто не в змозі, він приходить сам. Допомогає інвалідам, ветеранам, пенсіонерам вирішувати найрізноманітніші питання, долати найскладніші проблеми.

Автолюбители і водії-професіонали району поважають І. Гука за величезний досвід і відмінне знання автомобільної справи.

Активна громадянська позиція, прагнення творити добро для рідного міста і його мешканців додають Івану Івановичу енергії, життєвих сил. А ще цьому сприяє міцний життєвий гарт колишнього сина полку, розвідника.

Попри те, що «розміняв» дев'ятий десяток, депутат зі стажем і нині залишається в строю. Будьте щасливі й здорові, шановний Іване Івановичу!

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Фото автора.

■ ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Депутатам-прогульникам можуть припинити повноваження

На черговому зібранні обласної організації Партії регіонів у Херсоні буде порушено питання про припинення повноважень депутатів обласної ради, членів партії Миколи Костяка та Віктора Нагребецького. Про це заявив на зустрічі з журналістами голова обласного осередку ПР, голова Херсонської облради Володимир Дембохін. За його словами, обранці не відвідують сесійні засідання обласної ради. А через неявку депутатів доводиться переносити плановані сесії. Серед «прогульників» і нашоукраїнці Борис Силенков та Олександр Сидоренко. Так, останню сесію було відкладено на півтора тижні через відсутність кворуму.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Ніж у спину комсомольцю

Днями ввечері на 17-річного студента Владислава Логвінова, члена бюро Чернігівського обкому ЛКСМУ, скоєно напад. Йдучи на побачення з дівчиною, він несподівано отримав ззаду удар гострим предметом. Подруга викликала «швидку» і невдовзі хлопця доставили з ножем у спині у реанімаційне відділення Чернігівської міської лікарні №2, де цілу ніч боролися за його життя. Життя Владислава могло б обірватися, якби ніж витягли до приїзду лікарів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

П'ять днів для рішення п'ятьох

(Початок на 1-й стор.).

«На підставі заяв учасників зустрічі схвально назначаю, що пропозиції Президента України, які стосуються схвалення нового закону «Про Кабінет Міністрів України», забезпечення єдиного керівництва силовими і відповідними правоохоронними органами з боку глави держави, скасування депутатської недоторканності і привілеїв, вжиття першочергових кроків у сфері економічних реформ, боротьби з корупцією і судової реформи, а також підготовки нової редакції Конституції України, отримали політичну підтримку. Розглядаю це як основу для конструктивної і продуктивної роботи нового парламенту», — йдеться в заяві глави держави, розміщеній на офіційному веб-сайті Президента. Президент очікує, що висловлені пропозиції будуть «невідкладно підкріплені відповідними домовленостями».

Проте наразі домовленості ще перебувають у зародковому стані. Політрада блоку «НУ—НС», **за повідомленням прес-служби «НУ—НС»**, одностайно запропонувала обрати Головою Верховної Ради України шостого скликання лідера «Нашої України» В'ячеслава Кириленка. Водночас лідер блоку «НУ—НС» Юрій Луценко підтверджує готовність очолюваного ним блоку та БЮТ запросити до участі у формуванні коаліції блок Литвина. «Зараз м'яч перебуває на його полі, й усі питання треба адресувати до лідера блоку Володимира Литвина», — сказав лідер «НУ—НС». Сам В. Литвин поки що загадково мовчить, а представники його блоку

наголошують на потребі передусім домовлятися про програми і принципи, а не посади.

Лідерка БЮТ Юлія Тимошенко у разі формування демократичної коаліції в парламенті вже готова віддати представникам опозиції посади одного з віце-прем'єрів, заступників міністрів і голів облдержадміністрацій, голови Рахункової палати, низку посад голів парламентських комітетів, а також

■ ВИБОРИ-2007

ЦВК отримала всі протоколи

(Початок на 1-й стор.).

Однією з причин поразки Соціалістичної партії на дострокових парламентських виборах 30 вересня є недостатня робота місцевих організацій. Такої думки дотримується лідер СПУ Олександр Мороз, **повідомляє прес-служба СПУ**.

О. Мороз зазначив, якщо на конкретній ділянці не забезпечено необхідний результат, то «це наслідок роботи цього партійного комітету». «І говорити про те, що його не надихнув глава партії або щось інше не забезпечив, не доводиться», — сказав він в ефірі телеканалу «Інтер». Згідно з електронними даними ЦВК, Соціалістична партія України набрала 2,86% голосів.

членство в наглядових радах державних підприємств. «Опозиція набуде значно ширших прав», — заявила лідерка БЮТ.

Проте лідерка БЮТ Юлія Тимошенко оприлюднила свій план «Б»: якщо блок «НУ—НС» створить коаліцію з Партією регіонів, БЮТ розпочне підготовку до президентської кампанії 2009 року. Про це, як повідомили у прес-службі блоку, Ю. Тимошенко заявила в інтерв'ю польському інтернет-виданню «Gazeta.pl». «Якщо Президент і прем'єр змовлялися за моїми плечима, очевидно, буде повторення попередньої коаліції. Я маю план «Б»: ми залишаємося в опозиції, а я почну

■ У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Без права на помилку

У парламентському комітеті з питань правосуддя перебуває на розгляді проект закону «Про внесення змін до статті 48 Кримінально-процесуального кодексу України» (щодо прав захисника).

Необхідність прийняття законопроекту обумовлена тим, що статтею 48 Кримінально-процесуального кодексу України не передбачено надання можливості захиснику під час ознайомлення з матеріалами кримінальної справи робити з них витяги та знімати копії з документів, долу-

чених до справи. Відсутність зазначеної можливості обмежує підзахисного в його правах та ускладнює оскарження вироку в апеляційному та касаційному порядках.

Тож даний документ має на меті змінити такий стан речей. Зокрема, захиснику пропонується надати мож-

готуватися до президентської виборчої кампанії», — наголосила вона.

У свою чергу, Прем'єр-міністр України, лідер Партії регіонів Віктор Янукович чи не вперше заявив про те, що його політична сила може грати роль опозиції — досі він наполягав на тому, що Партія регіонів, як переможець виборчих перегонів, повинна сформувати коаліцію. Підтверджуючи свою готовність взяти відпові-

що ця дискусія триватиме якийсь час, і, врешті-решт, ми все-таки порозуміємося з приводу того, як жити в нашій країні».

Тим часом лідер КПУ Петро Симоненко під час он-лайн конференції на ForUm'е ще раз підтвердив, що його політична сила не ввійде до складу коаліції за участі НУ—НС і БЮТ. «У коаліцію з НУ—НС і БЮТ, так само як і в уряд, сформований цією коаліцією, ми, комуністи, входити не будемо», — запевнив лідер КПУ. За його словами, представники Компартії готові очолити Національний банк України, Рахункову палату і Генпрокуратуру. «Ці державні органи не входять до складу уряду, але вони дають можливість контролювати використання кожної «робочої копійки» у бюджеті України, завершити розгляд усіх резонансних справ у прокуратурі, контролювати фінансові потоки країни», — зазначив Симоненко.

У кулуарних розмовах та Інтернет-виданнях можна почути різноманітні версії. Зокрема, одне з видань розповсюдило повідомлення з посиланням на «джерело в секретаріаті Президента», начебто Партії регіонів, якщо «регіонали» погодяться перебувати в опозиції, можуть надати декілька міністерських постів у новому уряді та крісло Голови ВР і декількох головних парламентських комітетів. За що вони повинні «конструктивно проголосувати» за зміни до Конституції, нові редакції законів про Кабмін, про опозицію, місцеві держадміністрації, імперативний мандат.

Олександра КУЧЕРЯВА.

ливість під час ознайомлення з матеріалами кримінальної справи робити витяги та знімати копії з документів.

На думку автора проекту, народного депутата Юрія Мірошниченка, законопроект сприятиме «повному забезпеченню підозрюваного, обвинуваченого чи підсудного якісним захистом, а також сприятиме належному виконанню обов'язків захисником».

Інформаційне управління Верховної Ради.

■ ФОТОФАКТ

Голова Верховної Ради Криму Анатолій Гриценко і віце-президент Болгарії Ангел Марін (праворуч) відкрили у кримській столиці Центр болгарської культури «Ізвор» («Джерело»).

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

Треба переходити від абсолютної диктатури вождя до системи демократичної

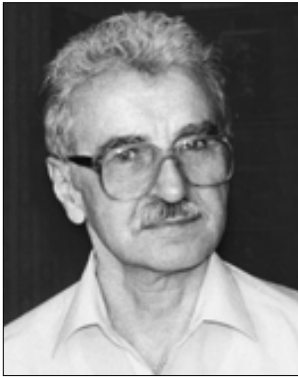
■ ТОЧКА ЗОРУ

На запитання «Голосу України» відповідає письменник і літературознавець, колишній політв'язень, доктор філософії Євген СВЕРСТЮК.

1. Яку коаліцію вдається сформувати у новій Верховній Раді?

2. Чи буде під час політичних домовленостей щодо утворення парламентської коаліції та розподілу посад розіграно так звану «золоту акцію»?

3. Яку роль має відігравати у процесі формування коаліції Президент України? Чи можливе створення широкої коаліції?

1. На мій погляд, альтернативи демократичній коаліції немає. І в принципі бути не може. Я є противником створення безпринципної коаліції, коаліція має будуватися на певних засадах і відповідально, а не кон'юктурно. Якщо певними полі-

тичними силами проголошуються національно-демократичні принципи, їх треба послідовно і завжди дотримуватися, інакше вони нічого не варті.

2. Якщо інші політичні сили поділяють ті принципи, які сповіду-

ють сили, що утворюють коаліцію, вони, звичайно, можуть приєднуватися до такої коаліції. Але знову наголошу: лише на умовах підтримки принципів. Бо говоримо зараз не про базар, де кожен має свої інтереси і є «героєм сезону», а про людей, які прийшли в політику для того, щоб побудувати достойну державу і зберегти своє обличчя.

Під час розподілу посад треба зробити висновок з того, що ми переключили очима упродовж останнього року. Абсолютно непристойно, коли серйозні посади займають мізерні люди, які навіть не розуміють, чого від них вимагається. Ми вже терпіли ганьбу, і ніякі національно-демократичні сили повинні збити з цього висновку: кожна мізерна і нікчемна людина на високій поса-

ді знижує рівень держави і руйнує моральний рівень суспільства.

3. Ми повинні переходити з того режиму, коли в державі була авторитарна особа, якій все підпорядковувалося, від абсолютної диктатури вождя до системи демократичної. І треба переходити розумно і плавно. Бо наш народ звик мислити про одну відповідальну особу, і хоч би як руйнували ці усталені уявлення, все одно народ ще довго так буде мислити, і що не трапилося б в країні — вважатиме відповідальним Президента. З цим фактом треба рахуватися, і щоб справді зробити Президента відповідальним за все і відповідно повноваженим. Президент повинен бути активним учасником перемовин щодо утворення парламентської коаліції, адже він відпові-

дає за стан і обличчя держави та її людей.

Парламентська опозиція утворюється не за кількістю голосів, набраних політичною силою, а здатністю утворити дієздатний парламент. Це і буде більшість. Партія регіонів має своє виразне політичне і моральне обличчя і думаю, що вона повинна зайняти своє місце відповідно до того обличчя. Воно не змінилося. Там є ті самі дійові особи, які визначають це обличчя. Тобто її місце, на мій погляд, в опозиції.

Проте розумна співпраця завжди потрібна. Адже перебувати в опозиції — це просто бойкотувати, ця політична сила також повинна мати свою конструктивну програму, прийнятну в багатьох моментах і для уряду.

Записала
Юліана ШЕВЧУК.

Ставки зроблено. Гра тільки починається

■ РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

На політичному «кону» області — без сенсацій. Три відсотки подолали, як і в цілому по Україні, п'ять гравців: Партія регіонів, БЮТ, комуністи, НУ-НС і Блок Литвина. Але, на відміну від усеукраїнських результатів, місцеві відрізняються розстановкою і порядком цифр. За попередніми підсумками, на першому місці з істотним відривом від суперників Партія регіонів (54,4%), друге — в БЮТ (16,6%), далі — комуністи (7,18%), НУ-НС (5,83%) і Блок Литвина, який набрав 4,53% голосів. Незважаючи на передбачуваність таких результатів і відносно спокійний перебіг виборів, деякі особливості все-таки є.

Розклад гравців

Насамперед особливості пов'язані з ходом передвиборної кампанії. Миколаївська область, як і інші, прийняла за останні місяць-два безліч високих гостей різних мастей. Причому іноді було складно розібратися, як зустрічати гостя — за партійною одежинкою чи за урядо-вою. Віктор Федорович устиг побувати двічі й у двох якостях — як прем'єр і як лідер найпопулярнішої в регіоні політичної сили.

Передвиборна агітація Партії регіонів оригінальністю не відзначалася. Хіба що, повторивши досвід «помаранчевих», регіонали активно перед 30 вересня розвішували всіма містами і селами стрічки та партійні прапори. Синіми кольорами було «прикрашено» і центральні вулиці обласного центру. Не обійшлося без «регіональної» агітації і в день святкування 70-річчя області та Дня міста. Незважаючи на заклики міської влади не перетворювати свято на майданчик для агітації, на концерт у центр міста прийшли сотні молодих людей із прапорами ПР. Концерт затримали на годину, поки активісти не залишили площу.

Приїзд Віктора Януковича одразу після святкування Дня міста завершився його виступом зі вже звичними зверненнями, гаслами і декларативністю. Що стосується агітації У ЗМІ, те миколаївські регіонали на чолі з обласним лідером, народним депутатом Миколою Кругловим, не раз обвинувачували журналістів у необ'єктивному висвітленні їх діяльності. На міській партконференції мало не відкрито заявили: наші головні вороги — БЮТ і ЗМІ. Проте площі в газетах замовляли солідні, на інтерв'ю не скупилися.

Обласна організація БЮТ побудувала свою кампанію по-іншому. Щотижня скликала прес-конференції, котрі переважно було присвячено викриттям діяльності депутатів-регіоналів. Особливо тих, хто в складі більшості працює в міській раді. Статті в інтернет-виданнях, листівки, випуски партійної газети містили критику діяльності тих депутатів, які, на думку БЮТу, розбазарюють міську комунальну власність і ділять землю із зиском для себе.

Відвідала Миколаїв і лідер однопартійного блоку Юлія Тимошенко. Виступ запам'ятався властивою їй емоційністю і величезною кількістю символіки, що її роздавали. У «бандани» та футболки від БЮТу вбралося майже все місто. Іноді, щоправда, з агітацією переборщували. А спілка воїнів-інтернаціоналістів виступила на сесії облради зі спростуванням заяв БЮТу про підписання з ними договору про співробітництво. А загалом боротьба на всіх рівнях мала на меті обвинуватити «регіони» у всіх смертних гріхах.

Комуністи розставляли намети і боролися за порятунок Чорноморського заводу. Соціалісти діяли в'яло і невпевнено. «Вітренківці», котрі, до речі, набрали в області навіть більше за соціалістів (2,21%), з бігбордів виступали проти НАТО і за союз з Росією. Більш продуманою була передвиборна кампанія Блоку Литвина. Ставку було зроблено на зустрічі з виборцями. Два дні в області провів сам лідер блоку Володимир Литвин, котрий відвідав десять районів і міст області. Насичена поїздка в підсумку принесла результати. Керівник обласної організації блоку, він же четвертий номер у виборчому списку Олексій Гаркуша, теж активно зустрічався з виборцями області під час своєї відпустки (О. Гаркуша виконує обов'язки голови облдержадміністрації).

У поїздах по області провів два передвиборні тижні й колишній глава облдержадміністрації, нинішній заступник секретаря РНБО Олександр Садиков. Біля «керма» області він простояв два з половиною роки, але активними зустрічами мешканців не балував. Олександр Валерійович начебто агітував за блок НУ-НС, але більшою мірою критикував нинішнього керівника області та розповідав про свої, нібито, заслуги. Взагалі, передвиборна кампанія НУ-НС проходила дивно, принаймні, не дуже узгоджено. Штаб «нашоукраїнців» очолював Богдан Дубас, головою обласної організації є Олександр Садиков. І проблеми у взаєминах між ними було помічено багатьма.

Туз у рукаві

Якщо порівнювати нинішній вибір миколаївців з 2006 роком, то основні гравці поліпшили свої пози-

ції. Так, фаворити перегонів, регіонали, піднялися на 4%, БЮТівці — на 5%. Більш як на 2% підвищили ставки комуністи, так само як і Блок Литвина, «нашоукраїнці» виросли на десять частки.

І все-таки є в усіх цих цифрах деяка недоговореність, а звідси — і нерозуміння. Так, ніхто, звісно, не сумнівався, що «регіони» наберуть більше за всіх голосів виборців. Такі електоральні особливості області. Ще за часів виборів Президента 1999 року миколаївці віддали свої голоси «лівому» П. Симоненку, а не радикальніше налаштованому Л. Кучмі. Відтоді за областю закріпилася слава «червоного пояса». На виборах між Януковичем і Ющенком область тричі переконано проголосувала за Януковича. Бо статечні мешканці півдня не люблять потрясіння та революцій і неохоче погоджуються на кардинальні зміни в житті й політиці.

Не здивував програвши соціалістів. Незважаючи на часте відвідування області міністрами від СПУ (М. Рудковський, С. Ніколаєнко, В. Цушко), партія не дотягла і до двох відсотків. Хоча торік набрала 4,27%. Напевно, позначилася своєрідна позиція лідера. Та й місцевий керівник обласної організації відомий своєю нестійкою позицією. Соціалістична — далеко не перша партія в його політичній біографії.

БЮТ пристовив за рахунок активності його депутатів в обласній та міській радах і, як уже говорилося вище, принципової боротьби проти конкурентів.

Король у грі

Узагалі, бруду і чорного піару на цих виборах було, як зазвичай, багато. Найчастіше виливалося все зі сторінок однієї з молодих інтернет-газет. Друковані та електронні ви-

дання, які поважають себе, все-таки до «чорнухи» не опускалися.

Найголовнішою поствиборною інтригою залишається доля нинішнього в. о. глави облдержадміністрації. Річ у тому, що Олексія Гаркушу призначено на посаду лише три місяці тому. До цього він очолював і нині очолює обласну організацію Народної партії, яка входить до блоку Литвина. І ще до свого призначення в списках Блоку Литвина посідав четверту позицію.

Природно, постає питання: піде О. Гаркуша в народні депутати чи залишиться керувати областю? Сам він на прес-конференціях заявляв, що його більше приваблює робота в області, бо знає, що треба робити, і готовий працювати. Але остаточне рішення не за ним, а за секретаріатом і самим Президентом. У будь-якому разі, прохідний бал до Верховної Ради він собі заробив.

Але на головне крісло в області претендує не один Гаркуша. Не може змиритися зі своєю відставкою Олександр Садиков. У Миколаївській області в нього залишилися свої інтереси, в тому числі інтереси бізнесу. Тому й наказав він своїм колишнім заступникам не йти з посад, а чекати, коли призначать «справжнього» голову облдержадміністрації. І в «регіоналів» є на прикметі свої люди, які бажають зайняти посаду обласного керівника.

Загалом, Миколаївська область, як і вся країна, чекає якоїсь визначеності — коли ж, нарешті, перетасується колода і вляжеться пристрасті. Хотілося б, звичайно, щоб виборець при цьому не залишився «в дурнях».

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Криза провінційного масштабу

Ще до виборів Харківська облрада оголосила, що на початку жовтня відбудеться чергова сесія, до порядку денного якої включено звіт голови облдержадміністрації і питання про висловлення йому недовіри. У свою чергу Арсен Аваков заявив, що відразу після виборів ініціюватиме позачергові вибори обласної і міської рад, а також переобрання Харківського міського голови. Сьогодні, уже після передвиборних баталій, голова обласної ради Василь Салигін ще більше переконаний, що депутати зобов'язані заслухати звіт керівника держадміністрації і винести свій вердикт.

Змістити голову Харківської облдержадміністрації шляхом висловлення йому недовіри депутати вже намагалися в червні минулого року, однак голосування відбулося нібито з порушеннями і після декількох судових рішень з перемінним успіхом усе-таки було оскаржено в суді. В тому, що недовіру Арсенові Авакову властиво оголосити знову — в облradі не сумніваються. Але той не поспішає звітувати перед депутатами, мотивуючи це тим, що 2007 рік ще не закінчився, а тому відзвітуватися за те, чого не було, не можна.

Коментуючи таке протистояння, юристи підкреслюють: позиція голови облдержадміністрації дуже аргументована й у нього є всі підстави оскаржити рішення сесії. Але при цьому наголошують, що причина конфліктів закладена і у недосконалості законів, які регулюють відносини облради і державної адміністрації. Закон про місцеве самоврядування і закон про місцеві держадміністрації передбачають звіт керівника держадміністрації перед депутатами, але не встановлюють терміни. Крім того, сам механізм висловлення недовіри не прописано — виразити її можна і не заслуховуючи звіт. Але в будь-якому разі, підкреслюють юристи, рішення облради не буде остаточним. Останнє слово залишиться за судом і Президентом.

Отож, судячи з усього, в Харкові от-от почнеться нова затяжна політична криза, що, не виключено, перекинеться й на інші регіони країни, де представницькі органи влади не мають дружніх намірів до президентської вертикалі.

Микола КОСИЙ.

■ ФОТОФАКТ

3 ініціативи голови обласної ради Наталії Романової у Чернігові відбулися громадські слухання «Про ситуацію навколо пам'яток історичної та культурної спадщини Чернігівщини». Учасники заходу обговорили питання охорони, збереження меморіалу Героїв Крут, Катерининської церкви, інших архітектурних пам'яток.

На знімку: виступає заслужена артистка України Раїса Решетнюк, яка занепокоєна знесенням будинків відомих історичних діячів, зокрема родини Полторацьких.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Протягом року працівники Вадул-Сіретської митниці вилучили понад 18 мільйонів пачок контрабандних цигарок на суму більш як 6 мільйонів гривень, *повідомляє наш чернівецький власкор Сергій Сулима*

Комунальні служби Полтави демонтували пам’ятний знак Симону Петлюрі. Заступник міського голови Віталій Нікіпелов відзначив, що суди вже не раз визнавали встановлення цього пам’ятного знаку незаконним, *повідомляє наш власкор Дмитро Скобельський*

Не розминувся з трамваєм

У Дніпропетровську на проспекті Металургів під колесами трамваю опинився 58-річний пішохід. Чоловік, як з’ясувалося, добряче хильнув оковитої, тому й не зважав на рух електротранспорту. Бійцям дислокованого в обласному центрі воєнізованого гірничорядувального загону МНС України, які оперативно прибули на місце надзвичайної події, довелося за допомогою автокрану витягати потерпілого з численними важкими травмами з-під першої колісної пари. Медики міської лікарні швидкої допомоги борються за життя нерозважливого пішохода. На жаль, це не перший випадок в Дніпропетровську, коли люди потрапляють під трамвай.

Михайло СКОРИК.

Щоб малюки не стояли в чергах

Хмельницький. Чверть мільйона гривень виділила міська рада на те, аби створити тринадцять додаткових груп на 325 місць у дитячих садках. А до кінця року з’явиться ще майже два десятки груп на півтисячі місць. У різних мікрорайонах обласного центру відновлять роботу кількох дошкільних закладів та добудують три дитсадка. Усе це робиться, щоб ліквідувати дефіцит місць у садочках і зменшити черги.

Вл. інф.

Мертвим ішли субсидії

Івано-Франківськ. Міське управління праці та соціального захисту населення нараховувало субсидії 120 мешканцям обласного центру, які давно померли. Це виявили працівники КРУ в області під час ревізії. Як пояснили в прес-службі цього відомства, кожного пільговика заносять до Єдиного державного автоматизованого реєстру. У разі смерті одержувача його субсидії автоматично з нього вилучають. На підставі цього комунальні підприємства Івано-Франківська зняли з реєстр цих 120 осіб, але міське управління праці та соціального захисту населення продовжувало відшкодовувати на ім’я померлих гроші. Держава втратила на цьому майже 21 тисячу гривень, які були перераховані на ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго», «Прикарпаттяобленерго», «Укртелеком», «Водотехпром» та інші організації. Тепер ці гроші доведеться повертати.

Дарина НАЗАРЧУК.

■ ФОТОФАКТ

Фото Олексія КАВУНА.

Здійснюючи програму модернізації вуличного освітлення, Житомирська міськрада подбала і про те, щоб власний адмінбудинок мав уночі привабливий вигляд.

У голубів теж є свої параметри краси й породи

У Сімферополі пройшла п’ята міжнародна виставка голубів «Посланці любові й миру», на якій було представлено більш як півтори тисячі елітних птахів. Сотню з них випустили в небо під час відкриття організатори й учасники з України, Росії, Білорусі, Узбекистану й Польщі. На виставці вони ділилися досвідом розведення голубів і роз’яснювали новачкам, як відрізнити породистого птаха від звичайного. Основні ознаки декоративних голубів — це розмір, який має бути не менше 38 сантиметрів, високі ноги й обов’язково патлате й довге опушення лап та химерні чуби на голові, розповідали експерти. Найкращих птахів на виставці оцінювали в 300 євро. Хоча на світових ринках ціна голуба може сягати й п’яти тисяч євро. Але на кримській виставці птахів не продають, ними голубоводи лише обмінюються, а збираються тут заради спілкування й збагачення досвідом.

Віктор ХОМЕНКО.

Ковалі подарують лавочку для закоханих

У Львові відбудеться фестиваль ковальства. «Залізний лев—2007» збере 12—14 жовтня ковалів з усієї України, а також Польщі, Німеччини, Голландії, Словаччини. Майстри залишать у місті рукотворні подарунки: модель пам’ятного знака, присвяченого 65-річчю УПА, композиції кованої бруківки, а також... лавочку «Для закоханих пар». Вона стоятиме на двох кутих левах і прикрасить невдовзі парк «Високий замок».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Аутизм... А що це?

У Святошинській районній державній адміністрації відкрито фотодиставку під назвою «Мандруємо до життя...». Йдеться про довгий і небезперешкодний шлях дітей з діагнозом «аутизм» до повноцінного буття. Експозиція світлин невелика — всього 55 кадрів. Та й охочих переглянути — не так уже й багато. Переважно це люди, дотичні до проблем аутизму. З’ясувалося, сторонніх ця хвороба не цікавить. А тим часом, за всесвітньою статистикою, аутичний тип розвитку має кожна 166-а людина. У Києві з таким діагнозом налічується понад 1200 дітей віком до 18 років. І це тільки офіційна статистика. Який реальний показник захворюваності — зостається тільки здогадуватися. Чому ж україн-

ський люд не переймається аутизмом? Відповідь очевидна: бо нічого про це не знає. Більше того, навіть лікарі часом не розуміють, про що йдеться.

— Проблеми з розвитком мого сина, — пригадує Ганна Хворова, виконавчий директор громадської організації «Сонячне коло», — я помітила ще у півторарічному віці. Відразу звернулася до лікарів. Що нам тільки не приписували, які діагнози не ставили... І тільки у 5-6 років ми дізналися, що маємо справу з аутизмом.

Аутизм — це порушення психічного розвитку, яке проявляється в особливостях сприйняття навколишнього світу. Хворий заглиблюється у внутрішні переживання, прагне відособитися від зовнішнього світу.

Як правило, недуга супроводжується мовно-артикуляційними проблемами. У той час як у більшості країн світу, зокрема в Польщі та Росії, посиленими темпами іде дослідження аутизму, в українських медичних вузах ця хвороба вивчається за бажанням.

— У нас — каже Тетяна Скрипник — координатор навчально-розвиваючих програм для дітей з аутизмом, — багато сімей не підозрюють, що мають справу з цією проблемою. Причина — відсутність інформації про симптоми, профілактику тощо.

Що й казати, навіть комп’ютер весь час при написанні матеріалу старанно виправляв «аутизм» на «артизм».

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Київ.

Ольга ВАУЛНА.

На знімку: керівник Центру парapsихології і психоаналізу «Ананда» Костянтин Фельдман, який досліджує і вивчає непізнані, незвідані явища парapsихології.

Фото

Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Таку суму у вигляді зарплати заборгували своїм працівникам підприємства Херсонської області на 1 вересня. Парадоксально, що майже половина боргу — за економічно активними підприємствами, інформує обласне управління статисти-

Алла БРУСИЛОВА.

Таку суму у вигляді зарплати заборгували своїм працівникам підприємства Херсонської області на 1 вересня. Парадоксально, що майже половина боргу — за економічно активними підприємствами, інформує обласне управління статисти-

Більш як 40 років пропрацював у різних тролейбусних депо столичного управління «Київпастранс» Володимир Сиротенко. Незважаючи на пенсійний вік, він продовжує трудитися майстром ВТК виміру витоку струму в тролейбусному депо № 3. Щодня перед виходом у рейс кожна машина проходить у нього огляд. З електрикою жарту погані — улюблений вислів Володимира Сиротенка.

На знімку: Володимир Сиротенко вимірює витік струму.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.

Фото автора.

Чапкіс дотанцюваввся до міжнародного рівня

У суботу на українському телебаченні стартує третій сезон «Танців з зірками» із гучним додатком «Ліга чемпіонів». Уперше на паркеті свої па демонструватимуть зірки з різних країн світу. Організатори шоу обіцяють справжню битву титанів бальних танців з України, Росії, Італії та Польщі. Учасників днями представили незмінні ведучі проекту Тіна Кароль та Юрій Горбунов, а хореограф Григорій Чапкіс поклявся вусами навчити танцювати всіх охочих усього за двадцять хвилин.

— Ми стали єдиною країною у світі, яка ризикнула ось таке закрутити і зробити проект міжнародним, — розповів на презентації генеральний продюсер «Танців» Олексій Гончаренко. — Ми до цього часу не знаємо, як українські глядачі підтримуватимуть іноземних зірок. Утім, міжнародне журі не звертатиме уваги на всі регалії наших танцюристів, всі опиняться в рівних умовах.

Отож від України за перше місце змагатимуться півфіналісти перших танців співак Віталій Козловський та його партнерка Ксенія Горб, а також нові пари: ведучий Максим Неліпа з Оленою Шоптенко та олімпійська чемпіонка Лілія Подкопаєва з новим партнером Кирилом Хитровим. До речі, Лілія зізналася «Голосу України», що хотіла б зустрітись на паркеті з Наталкою Могилевською та Володимиром Зеленським: «Ще не була представлена восьма пара, я не знаю, чи танцюватиме Могилевська, а от Володі

вже точно не буде, і це мене, звісно, засмучує».

Усі українські учасники на презентації мали бадьорий вигляд і запевняли, що готові перемагати. А от іноземних зірок на сцену довелися... виносити. Першою на паркеті з'явилася картонна модель італійки Памели Камасси, яку на батьківщині називають «найдорожчою сидничкою». Фіналістку конкурсу «Міс Італія», що рекламує білизну, обережно виніс Юрій Горбунов, на що одразу зреагувала Тіна: «Чого ти з цією Памелою носишся?». Фігура іншого учасника, 22-річного співака з Австрії Мануеля Ортеги, на сцені з'явилася другою. Отут понервувати довелося вже Горбунову, адже Тіні картонний Мануель явно припав до вподоби. До речі, під час участі в австрійських «Танцях» Мануель пообіцяв пробігти по Відню голим, якщо переможе. Переміг — і пробіг. Відтоді його ім'я стало найпопулярнішим серед молодих мам. Інший

Фото Дмитра ЛАРІНА (Українформ).

серцеїд, але з Польщі, Марчин Мрочек, танцюватиме в Україні з Ганною Пилипенко, колишньою партнеркою Макса Неліпи. І, на решті, ще однією парою стане Наталка Корольова зі своїм партнером Євгеном Папунайшвілі, якого вона пестливо називає макакою.

— Цікаво, а що буде, коли макака зустрінеється на паркеті з Тарзаном? — одразу пожартував Горбунов.

Після цього сценою повністю заволодів метр Григорій Чапкіс.

— Через двадцять хвилин ви будете вільно рухатись у ритмі вальсу. Сміливіше, я клянуся своїми вусами, що навчу вас танцювати, — звернувся він до публіки і влаштував безкоштовний майстер-клас усім охочим.

Наталія ОВДІЄНКО.

На знімку: майстер-клас від Григорія Чапкіса.

Підвищення ціни на газ не залежить від складу майбутньої коаліції

(Початок на 1-й стор.) .

Українська сторона близько половини боргу поверне грошима, а другу половину компенсує газом, що зберігається в підземних газосховищах країни. Його буде просто переведено на баланс «Газпрому». При цьому близько 700 мільйонів доларів українській стороні доведеться взяти в кредит у західному банку. Планувалося, що Віктор Янукович і Віктор Зубков мали затвердити таку схему на своїй учорашній зустрічі. В такому разі всі борги свого господарюючого суб'єкта Україна зможе погасити до 20 жовтня.

Як повідомив напередодні візиту заступник глави секретаріату Президента України Олександр Чалий, Віктор Янукович одержав директиви Президента Віктора Ющенка стосовно «газової теми». Проте його візит у Росію був плановий і не пов'язаний із проблемою заборгованості перед «Газпромом».

У секретаріаті Президента України також розповіли, звідки в Україні борги перед «Газпромом». Причина — неплатежі підприємств комунальної теплоенергетики (ТКЕ), заявив перший заступник глави секретаріату Олександр Шлапак. «Ми запросили офіційну інформацію в органів виконавчої влади, Кабінету Міністрів, Міністерства палива й енергетики, НАК «Нафтогаз», щоб це дізнатися. З того, що відомо з оперативних джерел, структура боргу така: 700 мільйонів доларів — це заборгованість НАК

«Нафтогаз України» перед «Укргаз-енерго», ще 300 мільйонів доларів — заборгованість «Укргаз-енерго» перед «Росукренерго», і ще 300 мільйонів доларів — заборгованість «Росукренерго» перед «Газекспортом», — сказав він.

Також Шлапак додав: «Я можу говорити тільки стосовно заборгованості («Нафтогазу») перед «Укргаз-енерго». Її природа, на жаль, у нестовідсотковій оплаті за газ споживачами. Зокрема, заборгованість «Теплокомуненерго» на сьогодні — близько 500 мільйонів доларів», передає УНІАН.

Зазначимо, що в жовтні-листопаді мають відбутися важкі україно-російські переговори про вартість газу на майбутній рік. Але, можливо, їх уже вестиме інший уряд. Тим часом експерти прогнозують, що ціна на газ не залежатиме від складу коаліції і прізвиська наступного українського прем'єра. Так, в інтерв'ю журналістам голова правління альянсу «Нова енергія України» Валерій Боровик відзначив: «Незалежно від того, буде в Україні «пома-ранчева» чи «коричнево-блакитна» коаліція, Росія все одно підніматиме ціну на газ для України». На його думку, ціна зростатиме незалежно від того, існують чи відсутні теплі відносини між політиками двох країн. Як приклад, експерт навів відносини Росії і Білорусі. Водночас пан Боровик не виключив, що «ціна на газ може вирости до 180 доларів за тисячу кубометрів і навіть вище».

Парафіяни відзначили ювілей костюлу

Пілігримкою, тобто урочистою ходою, відзначили парафіяни сторіччя костюлу святого Вацлава в Житомирі. Ветеран війни Франц Бржезицький пам'ятає, коли такий захід тут проводили востаннє: це було 75 років тому. Після того священиків заарештували, а костюл перетворили на копально-ковбасного цеху. Відновили його вже в наші дні з допомогою християнських громад Польщі, Німеччини, Австрії. Тож на сторіччя прибули гості з-за кордону.

Історія виникнення костюлу досить цікава. Раніше тут було село, яке до 1946 року мало назву Чеська Крошня, бо тут жили багато чехів, котрі переїхали сюди вирощувати хміль. Вони й спорудили костюл на честь святого Вацлава — покровителя Праги і всієї Чехії. На початку сімдесятих Крошня стала мікрорайоном Житомира, а ця культова споруда — одним із центрів духовності міста.

Олексій КАВУН.

«Стежка Лемківщини» запалила ватру

У селі Переможному Лутугинського району на Луганщині відбувся другий фестиваль лемківської культури «Стежками Лемківщини». На нього з'їхались представники діаспори з Києва, Львівської, Тернопільської та Сумської областей. У рамках фестивалю була організована виставка образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва «Місто майстрів». Біля каплички, встановленої в 2005 році в пам'ять про етнічних українців-лемків, які стали жертвами примусового переселення з території Польщі до України у 1944—1946 роках, проведено богослужіння, а також відбулось урочисте відкриття та освячення місця закладення пам'ятного знаку, присвяченого цим подіям. Завершила свято лемківська ватра.

Алла АНТИПОВА.

■ ФОТОФАКТ

На правому березі озера Саймаа (Фінляндія) можна побачити справжній піщаний замок — величезні скульптури, під час виготовлення яких було використано більш як 3 тонни піску.

Фото інформаційного агентства Лектикува \Українформ.

Школяр отруївся пивом із самогоном

До реанімаційного відділення Тростянецької центральної райлікарні (Сумська область) з гострим отруєнням сурогатом алкоголю доправили шестикласника однієї з міських шкіл. Тамтешні медики вперше рятували від такої «недуги» 11-річного хлопчика. Після промивання шлунка та інших процедур підліток таки прийшов до тями і наступного дня був переданий під нагляд матері.

За словами «початківця», він разом з двома однолітками та дев'ятикласником після школи вирішив «поласувати» пивом. Після декількох бляшанок дев'ятикласник приніс з дому ще й пляшку самогону. Далі потерпілий, якого друзі привели додому, майже нічого не пам'ятає. Мати, побачивши своє чадо у такому вигляді, негайно зателефонувала до лікарні...

Владислав ЖМУРКОВ.

Четверо заарештованих втекли з тубдиспансеру

Учора в Запоріжжі, скоївши напад на працівників міліції, із спецпалат окремого блоку обласного клінічного протитуберкульозного диспансеру втекли четверо заарештованих. Співробітники міліції отримали незначні тілесні ушкодження. Як повідомила прес-служба обласної прокуратури, злочинці вдалися до хитрощів і заволоділи спецзасобом «Терен» та ключами від дверей і металевих ґрат спецвідділення тубдиспансеру. Нині правоохоронці розшукують втікачів.

Микола МАНЬКО.

■ СВІТ КОРОТКО

КОЛУМБІЯ

Зник літак з пасажирами

Літак, на борту якого перебували 15 військовослужбовців і троє членів екіпажу, зник учора в Колумбії під час транспортування групи до міста Урібе, де відбуваються сутички з місцевими бойовиками. Через погану погоду в районі місця інциденту на момент, коли вертався номер, пошуково-рятувальна операція ще не почалася.

ЯПОНІЯ—КНДР

Продовжили економічні санкції

Уряд Японії вчора прийняв рішення продовжити на шість місяців економічні санкції стосовно КНДР, повідомив генеральний секретар кабінету міністрів Нобутака Матімура. Нагадаємо, що після проведення КНДР ракетних випробувань у жовтні 2006 року Японія цілком припинила імпорт товарів з Північної Кореї, а також закрила всі свої порти для північно-корейських кораблів. Термін дії санкцій уже продовжували у квітні цього року і він мав минути 13 жовтня.

ТУРЕЧЧИНА

Воюють на кордоні з Іраком

Турецька армія проводить спецоперацію на прилежній до Іраку території. Підрозділи місцевих збройних сил прочісують прикордонні гірські райони у провінції Ширнак, де, за даними розвідки, можуть переховуватися бойовики Курдської робочої партії (КРП). Причиною такого посилення контртерористичної діяльності стало вбивство минулої неділі 15 військовослужбовців. Влада вже заявила про «продовження рішучої боротьби з КРП» аж до її повної ліквідації.

РОСІЯ—МОЛДОВА

Молдавські вина повернулися в Росію

З учорашнього дня Кишинів відновив експорт виноробної продукції до Росії, повідомили в Агпромісловому агентстві «Молдова-він». Агентство вже почало приймати заявки й видавати державні торговельні марки компаніям, які технічно готові до поновлення експорту до РФ й одержали дозвіл Росспоживнагляду. Поновлення експорту молдавської виноробної продукції стало результатом зустрічі в Душанбе президентів двох країн.

ГОНКОНГ

Унікальний діамант б'є рекорди

Винятковий блакитний діамант продано з аукціону Сотбіс у Гонконгу за рекордну суму в 4 млн. фунтів стерлінгів (приблизно 8 млн. доларів). Камінь був виставлений на аукціон приватним колекціонером з Азії, котрий побажав залишитися невідомим. Отже, побито попередній рекорд, що належить червоному діамантові, який тримався 20 років.

У Києві в підземних переходах тепер можна заряджати мобільні телефони. 10 хвилин коштує шість гривень (УНІАН)

■ У НОМЕР

З Євпаторії відправляли послання неземним цивілізаціям

Крим. 50 років космічної ери урочисто відзначили в Національному центрі управління й випробування космічних засобів у Євпаторії. Після великого концерту ветеранам було вручено знаки пошани, кращим спеціалістам — ключі від квартир.

Фахівці згадували з тепер уже розсекреченими подробицями, як піввіку тому було виведено на орбіту перший штучний супутник Землі. Усі зазначали, що з часом запуск супутника-первістка набуває особливої ваги, адже саме він ознаменував початок космічної ери. Сигнали передавали із супутника 22 дні, а коли закінчився заряд, він ще три місяці кружляв над планетою, згадують ветерани. Євпаторійський космічний центр працював на повну потужність ще за кілька місяців до першого польоту в космос. Звідси й керували численними супутниками. За допомогою унікального радіолокатора РТ-70 навіть надсилали послання неземним цивілізаціям. За роки своєї роботи центр виховав багато висококваліфікованих фахівців.

Нині співробітники Національного центру управління й випробування космічних засобів допомагають освоювати космічний простір й іншим країнам. Так, сьогодні співробітники космічного Центру готуються до спільного з Росією проекту «Фобос-грунт», завдяки якому вчені отримають нову інформацію про поверхню Марса.

Віктор ХОМЕНКО.

До фіналу доКРОКували лише іноземні аніматори

Київ. У столичному Будинку кіно днями відбулася урочиста церемонія закриття та нагородження переможців XIV Міжнародного фестивалю анімаційних фільмів «Крок».

Партнером заходу вже другий рік поспіль виступила ГК «Фокстрот».

— Чому ми це робимо? Причина дуже проста. Ми продаємо людям телевізори, й нам не байдуже, що по них дивляться наші діти. Хочеться, щоб вони бачили на екранах щось добре, повчальне й естетичне, — пояснив партнерство холдингу голова ради засновників ГК «Фокстрот» Георгій Дігам.

Цьогорічний «Крок» стартував у Одесі, звідки на теплоході «Тарас Шевченко» вирушив до столиці. На борту розташувалося близько 300 учасників та гостей, серед яких були і всесвітньо відомі аніматори. Цього року свої анімаційні фільми (а їх майже 600) надіслали представники 44 країн. Члени журі зізнавалися, що вибирати найкращих з-поміж такої кількості стрічок було непросто.

— Для мене це був перший «Крок». І хоча я не побачив шедеврів, однак на фестивалі було чимало хороших анімаційних фільмів, — розказав під час прес-конференції голова журі, режисер Ігор Ковальов.

На жаль, цього року в конкурсі брали участь лише 6 українських картин. «Та й ці фільми були не найсильнішою вітчизняною програмою за роки існування «Кроку», — поділився враженнями вчитель багатьох всесвітньо визнаних аніматорів, український режисер Євген Сивоконь.

Сюрпризом завершення фестивалю став показ симфонічної казки Сергія Прокоф'єва «Петрик і вовк» у сучасній постановці британського аніматора Сьюзі Темплтон.

Що ж до переможців, то гран-прі отримала стрічка «Сестри Пірс» британського режисера Луїса Кука. А приз імені Олександра Татарського «Пластилінова ворона» «За вищий пілотаж» достався фільмові «Татусь вовк» режисера Чан Х'юн-Юнь із Південної Кореї.

Своїх переможців назвала і ГК «Фокстрот»: цифровий фотоапарат отримав росіянин Олексій Дьомін за фільм «Буатель», а його співвітчизник Олег Ужинов (на знімку) за стрічку «Жихарка» прийняв ноутбук як приз глядацьких симпатій. Нагадаємо, що окрім «Кроку», «Фокстрот» є партнером фестивалю дитячих телепрограм «Золоте курча». А особлива гордість компанії — повнометражний художній фільм «Маленьке життя» Олександра Жовни, що знімається коштом холдингу. Нині стрічка готується до прем'єрного показу.

Анна ЗАЙЧИК.

Департамент ДАІ МВС України подарував мікроавтобус «Карсан» 130 вихованцям Березнянської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату, повідомляє наш чернігівський власкор Сергій ПАВЛЕНКО

ЗМІ Черкащини: від витоків до сьогодення

Біля стенду «Голосу України» молоді журналістки обласної газети «Нова доба» Наталя Бакалова (ліворуч) та Ірина Хроменко.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Фото автора.

Крокодилові Годзиллі до смаку стічні води металургійного комбінату

Крокодил на ім'я Годзилла, який у червні втік із пересушеного цирку в Азовське море на пляжі Маріуполя, знову в центрі уваги. Ось уже кілька днів поспіль рятувальники намагаються спіймати рептилію, яка оселилася в районі металургійного комбінату «Азовсталь». За словами начальника управління МНС у Маріуполі Сергія Харченка, за цей час крокодил підірз з 98 сантиметрів до 1 метра 20 сантиметрів. Розміри визначали приблизно, оскільки втікач не підпускає до себе близько. «Лежить на трубі і жириє не по днях, а по годинах. Як червону пожежну машину побачить, одразу в воду пірнає. Хоч спецтехніку перефарбовуй у зелений колір», — розповів начальник управління.

На березі постійно чергує оперативна група рятувальників. Про появу «артиста цирку» сповістили працівники комбінату. Рятувальники покладали надії на капкани та приманки, однак обманути тварину не вдалося. Дресирувальник крокодила свого часу повідомив, що улюблені ласощі його колишнього підопічного — білі миші. Оскільки мишей у розпорядженні рятувальників не виявилося, вирішили використати морських свинок. Та, схоже, від голоду втікач не потерпає. «До капкана крокодил не підходить, а розставлених тенет не вистачає», —

пояснив Сергій Харченко. За його словами, рятувальники шукають велику сітку, якою можна загородити весь стік.

Які шанси у крокодила вижити в морській воді? «Крокодили живуть в умовах тропічного клімату, — розповіла кандидат біологічних наук Тетяна Чучкова. — Здебільшого в річках з повільною течією, болотах, озерах. У морях — рідше. З голоду тварина точно не померла б, бо їсть усе підряд. Не лише мишей, а й птахів, риб, молюсків. Якщо нема їжі, може голодувати тривалий час. Харчується і па-

даллю». Оскільки цього літа в Азовському морі через спеку дохлої риби було вдосталь, то не дивно, що Годзилла так погладшав.

Крокодили — одна з найдавніших груп на землі, і з інтелектом у нього все гаразд. Недарма він водить за носа людей ось уже чотири місяці.

«Крокодил живе не на глибині, а в прибережній зоні, де йому краще полювати, — продовжує біолог. — Може вполювати жертву як у воді, так і на суші. Найбільшу небезпеку для рептилії становить холодна вода і холодне повітря. Температура тіла у цих тварин залежить від температури навколишнього середовища. Під час дихання холодним повітрям тіло охолоджується. У принципі крокодили впадають у сплячку, однак навіть якщо зарийється десь на березі, зиму не переживе. Оптимальне середовище — вода від 22 до 28 градусів».

Ліна КУЩ.

Десятий візит німецьких благодійників

Тринадцять тонн гуманітарного вантажу доставлено з німецького міста Шляйн до міської дитячої лікарні. Це вже десятий візит активістів Червоного Хреста ФРН до цього медичного закладу. Щоразу, перед тим як формувати вантаж, вони детально вивчають, що саме потрібно житомирським лікарям. Цього разу, крім медичного обладнання, привезли ліжка для хворих дітей та будматеріали для ремонту відділень. Вартість цієї партії гуманітарної допомоги — 150 тисяч гривень.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Негаснуча свіча Валер'яна Поліщука

В області урочисто відзначили 110-річницю від дня народження письменника Валер'яна Поліщука, уродженця села Більче Демидівського району. У 20—30 роках минулого століття він написав майже 40 прозових та віршованих книг, а у 1937-му був розстріляний тодішньою тоталітарною системою. Цьогорічними лауреатами літературної премії імені Валер'яна Поліщука стали рівненська поетеса Анна Войнарович та Мар'ян Поліщук із Чернігова.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненщина.

На знімку: під час урочистостей з нагоди 110-річчя письменника.

Фото автора.

Хлопчик покінчив життя самогубством?

Жахливий випадок стався в селі Марківці, що на Полтавщині. 13-річний хлопчик укоротив собі віку через повішення. Як розповіли кореспондентів газети «Голос України» у прес-центрі УМВС в області, хлопчик навчався в Полтавській гімназії № 6, проте останні десять днів хворів. Увечері бездиханне тіло сина на горищі знайшов батько. Слідів насильницької смерті правоохоронці не виявили, а судово-медична експертиза встановила точну причину смерті — механічна асфіксія. Була вона навмисною чи це нещасний випадок, невідомо. Родина хлопця цілком бла-

гополучна, тому мотив цього вчинку залишається загадкою — ні записок, ні повідомлень з мобільного підліток не залишив.

Полтавська гімназія №6 має гарну репутацію. Викладачі стверджують, що для них загибель хлопчика стала шоком.

Правоохоронні органи проводять перевірку за даним фактом.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Добре мати будиночок біля моря?

■ ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Крим за темпами зростання ціни на нерухомість переганяє Київ: цього року житло на півострові вже подорожчало наполовину. Щось схоже коїлося в Україні у 2005—2006 роках, коли ціна квадратного метра у всіх великих містах за рік збільшувалася в середньому на 45 відсотків. Але 2007-го ціни стабілізувалися, оскільки ринок практично цілком вичерпав резерви платоспроможного попиту. А в Криму, з'ясувалося, все інакше. Мало того, більшість експертів вважає, що так буде і надалі. Будівельники і девелопери після освоєння всіх ділянок на Південному березі найближчим часом передислокуються на західне узбережжя півострова — від Євпаторії до Севастополя. Уже сьогодні на ПБК важко знайти більш-менш придатний для будівництва гідного житла майданчик, а якщо і знайдеш, то будь-готовий за сотку в районі Великої Ялти викласти до 10 тис. доларів США.

Адміністративна територія Севастополя, забудована на 17—18 відсотків, — клондайк для будівельників. Тим паче що тут попит значно перевищує пропозицію: Севастополь щорічно офіційно поповнюється на п'ять-шість тисяч нових жителів, а житла на рік будується не більш як 60—70 тис. квадратних метрів (середній розмір квартири — 60—70 квадратних метрів). Урахуйте реальні елітні квартири в 150—200 «квадратів» і приїжджих, що не реєструються, — картина дефіциту буде повніша й наочніша. Звідси зрозуміло, чому з 2003 року на первинному ринку Севастополя середня ціна одного квадратного метра житла зросла більш як утричі. Зараз квартиру у «спальних» багатоповерхівках на околиці Севастополя складно знайти менш як за 1300 доларів за квадратний метр. Лише 2006-го ціна зросла на 30—40 відсотків. (Для наочності: у курортній і «розкрученій» Ялті за чотири роки вартість квадратного метра в новобудовах спальних районів зросла також більш як утричі — з 490 до 1580

доларів, а в центральній частині — з 840 до 1790 доларів.) Ціну житла підстьобують ті, хто спроможний купити собі персональне житло: квадратний метр котеджу коштує 1500—3500 доларів, і всі оператори прогнозують у 2007—2008 роках активне підвищення цін — до 50 відсотків на рік.

Головна проблема, що заважає масовому будівництву і подорожчання нерухомості — і багатоповерхової, і котеджної, — відсутність інженерної інфраструктури. Це у свою чергу підстьобнуло попит на приватні будинки, побудовані в 60—80-х роках минулого століття, які практично не цікавили покупця до 2005 року. Тепер і вони в ціні: якщо п'ять-шість років тому невеликий будинок з ділянкою в 6—8 соток в Андріївці, передмісті Севастополя, можна було купити за 2 тис. доларів, то сьогодні його ціна підбирається до

позначки в 40 тис. доларів. Двадцятиразове подорожчання!

Найбільший інтерес до інвестування у кримську нерухомість і землю виявляють росіяни — понад 45 відсотків усіх покупців. Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Запоріжжя і Харків дають близько 40 відсотків інвесторів. Кожен десятий — з місцевих, кожен двадцятий — іноземець, що, як правило, народжений у СРСР.

Більшість ріелторів вважає основним рушієм цін саме попит з боку громадян Росії: ос-

танніми роками вартість нових будинків у «російських» (інвестори — російські девелоперські компанії) котеджних селищах у Криму збільшилася в 1,5—3 рази. В «українських» ціни на споруджувані котеджі в останні два роки зростали приблизно вдвічі повільніше.

Микола МИХАЙЛИЧЕНКО.

Севастополь—Ялта—Південний берег Криму.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША (з архіву «Голосу України»).

До речі

За інформацією Рескому із земельних ресурсів АР Крим, за чотири місяці цього року в автономії на первинному ринку продано 18 земельних ділянок загальною площею 18,56 гектара. Їх сумарна вартість, відповідно до експертної оцінки, становить 6,432 млн. гривень. Торік продали 6,94 гектара на суму 12,59 млн. гривень. У 2005 році — 103,2 гектара за 32,5 млн. гривень.

У Севастополі в березні продавали право оренди на земельні ділянки під будівництво нерухомості. За менш як два гектари вторгували понад десять мільйонів гривень.

Мелодія однієї руки

■ УНІКУМ

Коли п'ять років тому мама привела Настю (на знімку) до музичної школи, багато хто не зрозумів її. Дівчинка мала гарний слух і непоганий голос, але же у дитини від народження не було лівої руки. І все-таки у родині вирішили: донька навчатиметься не тільки у звичайній школі, а й в музичній.

Невідомо, як склалася б Настина кар'єра, якби доля не звела її з директором школи мистецтв Іванною Сиваківською, котра енергійно підтримала ідею батьків. Заклад цей закінчило понад півтисячі учнів, з яких майже кожен шостий продовжив музичну освіту. Чому ж не дати шанс Насті?

Сьогодні вона багато часу проводить у класі Людмили Маначинської (вокал і хор). Але обов'язковими є також заняття по класу фортепіано. Валерія Йосипівна Нагорнюк 36 років викладає теорію. Треба мати талант справжнього педагога, щоб навчити дітей не тільки розуміти, а й любити уроки сольфеджіо. Валерії Йосипівні це завжди вдавалось. Не випадково півсотні її учнів стали музичними теоретиками.

Учителька намагається розвинути таланти і в Насті. А найголовніше — майстерність фортепіанної гри. Придумали свою техніку виконання: Валерія Йосипівна свою партію грає лівою рукою, а Настя — правою. У такому незвичному дуєті проходять не лише уроки, а й виступи на академконцертах. Навіть оцінку на щорічних екзаменах їм доводиться заробляти вдвох. Тому обидві широко раді, коли отримують заслужену «п'ятірку».

Хоча вчителі переконані, що дівчинка в майбутньому могла б стати і викладачем музичної теорії, і навіть диригентом, вона сама ще не вирішила, який шлях обере. Тепер разом із музикою і вокалом у неї з'явилося ще одне захоплення — іноземна мова. Заняття у двох шко-

лах не заважають відвідувати курси. До того ж вона плете і навіть вишиває. Коли в настрої — випікає тістечка й торт. А ще не забуває про обов'язки старшої сестри, приглядаючи за семирічною Ярославою, яка відвідує уроки з образотворчого мистецтва. Спостерігаючи за її заняттями, Настя нерідко пробує сили в малюванні.

— Мені завжди було дивно, чому дорослі та однокласники прагнуть мені допомогти, — каже дівчинка. — Я все можу робити сама.

З перших хвилин знайомства Настя справляє враження надзвичайно світлої і широкої дитини. Багато хто в її ситуації мріє бути таким, як усі. Настя не така, як усі, вона йде на кілька кроків попереду своїх ровесників, вона краща за них. Вона вміє дружити з долею і переконана, що обставини, хоча б якими вони були, не повинні керувати людиною. Живи, мрій, роби те, що задумав, і тоді нічого не стоятиме на заваді.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Фото автора.

Етнографічний виставці — 120 років

Як свідчать документи, перша крайова етнографічна виставка відбулась у Тернополі 1887-го року. Саме цій події присвячена ювілейна виставка етнографії, що відкрилася в обласному краєзнавчому музеї. Чого там тільки нема! Унікальна борщівська вишивка, ткани килими й гобелени, вироби гончарні і плетені з лози, дерев'яні скульптури, різьба, витинанки... Усього понад тисячу експонатів — справжніх шедеврів народного мистецтва. Ювілей виставки став чудовою нагодою показати багатство, що зберігається у фондах музею. І не лише, щоб милуватися ним, а й нагадати молодому поколінню, що треба берегти і примножували надбання народу.

На жаль, нині воєстину безцінні речі безслідно зникають. Скажімо, старовинне чорне вишиття, характерне лише для кількох сіл Борщівського району, масово скуповується і вивозиться за кордон. Відходить у небуття ткацтво, гончарство. Дуже часто народні майстри не мають кому передати своє уміння, техніку. Ці та інші проблеми порушувалися під час конференції «Народні промисли та ремесла Тернопільщини: традиції та перспективи», що відбулась у рамках виставки. Зібралися на неї етнографи з усієї України.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Соляна симфонія стає традиційною для Донбасу

На вихідних у виробці соляної шахти ВО «Артемсіль» висотою 28, завдовжки 120 і завширшки 12 метрів, розташований на глибині 288 метрів під Соледаром Донецької області, проходили концерти класичної музики. Цього року, вже вчетверте, оцінити неперевершено чисте звучання музики в соляній шахті зібралось близько 350 шанувальників класики, повідомляє УНІАН.

До виступу музиканти готувалися ретельніше, ніж завжди. Низька температура, висока вологість і специфіка концертного приміщення змушують інструменти звучати зовсім інакше. Симфонічним оркестром донецької філармонії керував диригент Вольфрам Розенберг, також виступав квартет із Франції. Крім музики меломани насолоджувалися віденською кавою і фуршетом. Вартість квитка на один день фестивалю була солідна — майже 300 євро, а вся програма фестивалю плюс VIP-банкет — 1000 євро. Організатори сподіваються, що після четвертої вдалої спроби цей ексклюзивний підземний концерт стане для Донбасу традиційним.

Прогноз виробництва пшениці у світі знижено на 5,5 млн. тонн — до 602 млн. тонн

■ ДОСВІД

З хмелю — шишка, в кишеню — гривня

Кажуть, у часи розквіту вітчизняного хмелярства в країні збирали до п'яти тисяч тонн хмелю в рік. Думаю, до тих тонн додавалися і кілька десятків кілограмів, зібраних моїми руками. Щороку студентський загін університету вирушав «на хміль». Кілька тисяч студентів на місяць забували про навчання і рвали хміль.

Не знаючи ні особливостей агротехніки, ні фінансової сторони «хмільної» справи, відтоді запам'ятала: культура ця надзвичайно трудомістка, а шишечки хмелю — дуже легенькі. Старшокурсники традиційно ділились із новачками секретами, як виконати денну норму і заробити хоча б на обід: треба в корзину хмелю долити трохи води, тоді і важитиме вона більше.

У такий спосіб ми рятували свій студентський бюджет, не знаючи, що вага самої шишки хмелю практично не грає ролі в подальшій технології його переробки. Бо цінується не сама шишка, а пилок, який в ній міститься. Точніше — специфічні кислоти, що отримують із цього пилку.

Усі ці тонкощі розказують тепер усім охочим у господарстві «Пасічна», що в Старосинявському районі на Хмельниччині. Воно залишилось єдиним в області, і одним з небагатьох в країні, що не тільки продовжує вирощувати культуру, від котрої практично відмовились інші, а й має з того непоганий зиск. Із 400 тонн хмелю, який збирають нині в державі, 30 тонн вирощують саме в Пасічній. А планують цю цифру подвоїти. Хоча ще буквально кілька літ тому хміль почав приносити господарству лише збитки і головний біль.

Ситуація склалася парадоксальна: і попит на шишки був, бо важко уявити собі пивне виробництво без хмелю, і культура, начебто, не збиткова — держава щедро дотувала тих, хто її вирощує, а хмелярство почало занепадати. У селі просто не вистачало рук, котрі дбайливо і, головне, швидко збирали б урожай. А практика, коли нам допомагали шефи, студенти, військовослужбовці, давно відійшла в минуле.

Тоді на пасічнянців звалилась ще одна біда — у недобросовісних продавців купили неякісні саджанці хмелю. Засадили ними п'ять плантацій і сподівалися у найближчі десять років мати неабиякий зиск, а виявилось, що рослини низькопродуктивні й до того ж уражені хворобами. Ще не встигли отримати від них повноцінного урожаю, як лози почали гинуть.

Директор господарства Іван Царенко не міг змиритися з такою поразкою і вирішив податись до Європи за хмелярським досвідом. А побувавши у кількох чеських хмелюгосподарствах, багато чого побачив і навчився, й додому привіз нові ідеї, саджанці, технології...

Нині Пасічна не потерпає від того, що немає кому обірвати рясні хмелєві шишки. І на плантаціях, і в цехах переробки буквально лічені люди. На полі ніхто не зриває пахучі плоди. Натомість зрізані стебла відправляють у цех, де спеціальна техніка «вичісує» шишки, сортує їх, відправляє до сушарки. Потім подає сировину на прес, котрий пакує вже готовий продукт у спеціальні великі мішки. От і все — сировина готова до відправки. При цьому затрати праці мінімальні, а от збереження цінного пилку в шишках — максимальне.

Не дивно, що товар такої якості забезпечує господарству пристойні прибутки. Тут вигода подвійна, бо, з одного боку, споживач платить, з другого — держава відшкодовує майже 90 відсотків витрат, пов'язаних з вирощуванням цієї культури. То чому ж не плекати хмелеву лозу?

Щоправда, для того, щоб вона виросла, все одно треба і добре потрудитись, і чималі гроші вкласти. Статистика свідчить: у середньому вирощування гектара хмелю стає у майже 12 тисяч гривень. А от в Пасічній зуміли знизити ці затрати практично вдвічі, тому й легесенька шишка приносить доволі вагомий прибуток.

Саджанці для трьох перших плантацій завозили від європейських сусідів. Четверту плантацію уже закладали самостійно своїми живцями. Тепер очікують із-за кордону ще 30 тисяч саджанців, щоб подвоїти вже наявні плантації. А весною знову збільшуватимуть площі — вже своїми саджанцями.

Пасічнянський хміль ще раз переконує: немає невідгінних культур і збиткових галузей, якщо за справу братись відповідально. Почувши про гарний хміль, тепер у село за ним приїздять не тільки хмельницькі пивовари, а й виробничники з сусідніх областей.

Господарство може похвалитися й іншими здобутками і в рослинництві, і в тваринництві. Воно одне з небагатьох в районі, яке має щедрий врожай та стабільні фінансові показники. Могло б і без хмелю прожити. Але ж кажуть, що у доброго господаря і у полі, і в коморі повинно бути все. Отак би родило у кожного потроху, то й не знали б мороки із цінами та дефіцитами.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Осінь щедро на виставки

Понад 50 учасників з Києва, Харкова, Дніпропетровська, Луганська, Одеси, Сум, Кіровограда, Вінниці побували в Полтаві на IV міжрегіональній агропромисловій виставці. У популярній серед аграріїв не лише області, а й усієї України експозиції — сільськогосподарська техніка та засоби малої механізації, комбікорми та обладнання для їх приготування, ветеринарні препарати, насіння, засоби захисту рослин, добрива та інше. Відвідувачі виставки також мали можливість ознайомитися з науковими розробками Полтавської державної аграрної академії.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Гендиректор об'єднання «Укрхлібпром» Олександр ВАСИЛЬЧЕНКО: «Найближчим часом ціни на хліб можуть зрости на 15—20 відсотків у зв'язку з поступовим переходом підприємств на борошно із зерна врожаю нинішнього року, яке значно дорожче за торішнє»

Ціни на хліб підігріває культурне питання

■ ПІДСУМКИ

Попередні підсумки врожаю зернових культур підбивали під час шостої міжнародної конференції «Зернова індустрія-2007», що її організувало інформаційне агентство «АПК-Інформ». Вони далекі від райдужних. Із усіх озвучених на конференції цифр оптимізм викликали хіба що прогнози від Міністерства аграрної політики, які щосили лунали навесні нинішнього року: зберемо 37—38 млн. тонн зернових. У період між посівною і жнивими перспектива ця згасала, і у результаті «змарніла» до 28 мільйонів у вазі після доробки, що майже на 7 млн. тонн менше, ніж торік. Зниження врожаю очікується практично по всіх культурах, крім жита і кукурудзи. Мало того, реальністю стало падіння валового збору по ячменю (приблизно на 46 відсотків) і гороху (на 43 відсотки). Крім того, по круп'яних культурах, вівсу і просу, очікується скорочення врожаю на 12,7 і 19 відсотків відповідно.

Експерти «АПК-Інформ» не погоджуються з оприлюдненими даними Держкомстату, згідно з якими у країні зібрано 14,5 млн. тонн пшениці. За словами аналітика цього інформаційного агентства Анастасії Івасенко, навіть з урахуванням того, що це оперативні дані і валовий збір показано у вазі без доробки, цифра явно завищена. За прогнозами, врожай становитиме не більш як 13 млн. тонн. У своїх розрахунках експерти враховували раніше озвучені дані про загибель посівів від несприятливих погодних умов і липневі прогнози Гідрометеоцентру щодо врожаю культури. Крім того, цікавий той факт, що за валового збору пшениці в 14,5 млн. тонн обсяг задекларованого зерна до 1 вересня нинішнього року, згідно з офіційними даними, становив 8,8 млн. тонн. Тобто, цілком імовірно, що реально збрали ще менше, і в подальшому доведеться знизити прогноз. На жаль, у нашій країні, нарікали під час конференції фахівці, майже завжди потрібно враховувати особливості національної статистики, агрополітики та інші чинники, які часом надто плутають і спотворюють ринок.

Чимало уваги на заході було присвячено пшениці. При підрахунку фахівці не оцінювали частку продовольчої в отриманому врожаї. Зробити це досить складно, тому що поняття «продовольча» і

«фуражна» з погляду споживання в нас дуже умовні. Остання, за визначальними показниками, може використовуватися в борошномельному, круп'яному, спиртовому виробництві, тобто фактично на продовольчі цілі. І навпаки: продовольче зерно часто йде на корм худобі, особливо на сільських обійстях. Тому доцільно вести мову про врожай як про єдине ціле. Прогнозується, що споживання пшениці в країні збільшиться. Незважаючи на те, що хлібного борошна роблять дедалі менше за рахунок зниження чисельності населення країни і збільшення доходів, підставу так думати дає зростання виробництва борошняних кондитерських виробів і макаронів. Крім того, обмеження на вивіз зерна, природно, спровокували зростання експорту продуктів його переробки. Зокрема, борошна. За офіційними даними митної статистики, за липень—серпень з нашої країни за кордон його пішло 13,9 тисячі тонн. А це — 94,5 відсотка від вивезеного за весь 2006/07 маркетинговий рік. Тваринництво теж «з'їсть» пшениці більше звичайного. Пов'язано це не так з ростом поголів'я, як зі збільшенням частки цієї культури в загальному обсязі кормового споживання. Але, незважаючи на невисокі польові дивіденди пшеничного поля і низькі перехідні запаси цієї культури, що становлять лише 1,8 млн. тонн, хлібних зерен, за оцінками експертів, має вистачити до нового врожаю. Мало того, близько мільйона тонн пшениці зможемо експортувати.

Якщо казати про внутрішні ціни на цю культуру, то традиційне зниження на початку сезону було незначним і дуже короткочасним. Тепер за тонну пшениці 3 класу аграрії просять не менш як 1200 гривень, фуражної — 990 гривень. До того ж багато хто із сільгоспвиробників не поспішають реалізувати зерно, очікуючи поліпшення кон'юнктури ринку і розраховуючи на

зняття обмежень експорту. Для господарств високий попит з боку переробників, які формують у цей період основні обсяги сировинних запасів, зумовлює позитивну цінову динаміку. Крім того, підтримку цінам здійснює конкуренція з боку експортерів. Але що добре аграріям, не завжди добре державним засікам. Аграрний фонд, покликаний з перших днів жнив формувати держзапас, за станом на середину вересня зміг законтрактувати лише 150 тисяч тонн зерна. З такими темпами закупівель держпродрезерв не буде сформовано і до нового року.

Однак держчиновників це не бентежить, оскільки вважається, що в державі вже накопичено достатні запаси, які дають змогу здійснювати інтервенції на ринку і регулювати ситуацію на ньому економічними методами. Йдеться про так звані регіональні продовольчі резерви. За офіційною інформацією, регіональні засіки нібито законтрактували 1,7 млн. тонн продовольчого зерна, з яких 1,3 млн. уже оплачено обласними адміністраціями. Це, зазначали під час конференції, навряд чи — у місцевих бюджетах коштів на цю мету ніколи не передбачали. Сумнівними є і запевнення чиновників, що Держкомрезерв з дня на день закупить 2 млн. тонн пшениці, і тоді, з урахуванням обсягів уже наявного зерна в Агрофонді, в уряді не буде серйозних проблем на зерновому ринку.

Насправді нинішнього року сільгоспвиробники фактично відмовилися продавати вирощене зерно державі за «біржовими» і затвердженими урядом цінами. Багато хто вважають їх явно заниженими на тлі світового подорожчання зернових і щорічного збільшення собівартості виробництва хлібних культур у країні. Тому аграрії вичікують момент, коли перестануть діяти експортні заборони чи внутрішні переробники, зазнаючи дефіциту сировини, стануть більш згідливими і почнуть підвищувати закупівельні ціни. Швидше за все, нинішні позачмарні ціни на пшеницю — ще не межа.

Галина КВІТКА.

Фото автора.

Війна у деревах

Керівників господарства СТОВ «Поділля» села Строїнці на Вінниччині звинувачують у незаконному використанні... 600 гектарів чужого саду

■ КОНФЛІКТ

Чим закінчиться історія у «столиці» Подільського садівництва — селі Строїнці Тиврівського району — не просто передбачити, як не вгадати по весняному цвіту майбутній врожай яблук. Обидві сторони, які «гризуть» яблуко розбрату, впевнені у своїй правоті. Арбітражний керуючий збанкрутілої агрофірми «Строїнці» Надія Вознякевич стверджує, що земля, на якій ростуть строїнські сади, уже розпайована. А дерева на ній — ні. Тому й звернулася з позовом до Господарського суду з приводу незаконного, на її думку, використання багаторічних насаджень новоствореним СТОВ «Поділля». Відповідач наполягає на протилежному. «Як це можна було розпайовати землю без саду на ній?» — здивовано кажуть юристи СТОВ «Поділля». «Більшої дурості годі придумати», — підтримує їхню думку сільський голова Строїнців Михайло Шушвар.

Кожна сторона набилася оскомину на відстоюванні своєї позиції, але від того людям все одно ніхто не повернув заборговану зарплату в розмірі 240 тисяч гривень.

— Земля у нас розпайована законно, ось вам карта земельних ділянок. Понад 50 селян уже отримали на неї державні ак-

ти. Які ще потрібні аргументи? — не приховує своїх емоцій М. Шушвар.

— СТОВ «Поділля» незаконно використовує основні фонди збанкрутілої агрофірми «Строїнці», — стверджує натомість арбітражний керуючий фірми Надія Вознякевич. — А це 600 гектарів багаторічних насаджень на суму більш як 600 тисяч гривень. Я не можу на таке закривати очі. Бо це кримінальна справа — люди мають борги із зарплати, а товариство заробляє прибутки на чужих основних засобах. Сади повинні бути розпайовані і передані людям у вигляді майнових паїв. Або їх треба продати, а за виручені кошти повернути зароблені, але не виплачені кошти.

— Хто прав, а хто ні — має визначити суд, — зазначив начальник управління сільського господарства Тиврівського району Віктор Вихристюк. — Втручатися в цей процес ми не уповноважені. Почекаємо рішення суду.

Співрозмовник додав, що СТОВ «Поділля» дуже успішне господарство. Такої самої думки й генеральний директор корпорації «Вінницясадпром» Анатолій Семенюк. За його словами, із 40 хазайств, що входять нині до складу корпорації, у Строїнцях матимуть

чи не найвищий врожай яблук. «Я був там недавно і знаю, що люди задоволені роботою не на сто, а на тисячу відсотків», — каже Анатолій Іванович.

Чому успішне господарство потягли, даруйте на слові, до суду? Якщо СТОВ «Поділля» буйно

процвітає, як сади навесні, то чому збанкрутував його попередник —

агрофірма «Строїнці»? Переконливої відповіді на це запитання у моїх співрозмовників не знайшлося.

Після визнання банкрутом у 2004 році зазначеної агрофірми в Строїнцях виникли два нові підприємства — згадане СТОВ «Поділля» і ТОВ «Обрій». Брати на себе борги попередника, зрозуміло, ні одне, ні друге новостворене підприємство не збиралося. Заборгованість «зависла» чимала, лише платні людям треба було повернути 680 тисяч гривень. Більша частина землі перейшла в оренду «Поділлю». Власники паїв передали свої частки новому господарю і

почали далі займатися звичною справою — доглядати сади. Як стверджує Анатолій Семенюк, у новостворених господарствах активно взялися за оновлення старих насаджень на нові перспективні сорти. Такий підхід дав змогу вирощувати рясні врожаї. Водночас люди продовжували домогтися зароблених раніше, але невиплачених грошей.

«Коли ми описали майно, то виявили нестачу частини основних засобів, — каже арбітражний керуючий Надія Вознякевич. — Згодом нам принесли відомості, в яких було зазначено, що їх люди порозбирали на зарплату. Тому заборгована сума зменшилася, і нині вона становить 240 тисяч гривень.»

За словами арбітражного керуючого, у збанкрутілому господарстві вже немає що продавати. Виручити кошти можна лише від багаторічних насаджень. Їх налічується на суму 900 тисяч — на 600 тисяч використовує СТОВ «Поділля», решту — ТОВ «Обрій».

Надія Вознякевич сама звернулася до суду. «Я й держмити сплатила з власної кишені, — зізнається вона. — Більш як дев'ять тисяч гривень пішло. Якщо не виграємо справу, це будуть мої особисті втрати. Але я переконана в своїй правоті, тому в разі незадоволення позову подавати-

му апеляцію.»

Пані Вознякевич ще раз наголошує: нема жодного документа про передачу багаторічних насаджень збанкрутілої агрофірми новим господарствам. Тому арбітражний керуючий вважає, що сади використовуються «Поділлям» незаконно. «Вони заробляють на них свої прибутки, — каже співрозмовниця, — а повертати заборговану платню відмовляються.»

— Я кажу новим власникам, — продовжує пані Вознякевич, — купіть цей сад і тоді до вас не буде жодних претензій. До речі, саме так ми вийшли із ситуації в іншому садівничому господарстві області. Там був схожий випадок.

У Строїнцях категорично відмовляються від наших пропозицій. Власники земельних паїв також розгублені. Вони вважають, що разом із розпайованою землею їм належать і сади на ній. Але якщо суд ухвалить інше рішення... У селі тепер точаться розмови про те, щоб подати до суду на самого арбітражного керуючого. Непроста ситуація.

...Кому все-таки належать сади у Строїнцях? Селянам ніхто так і не дав чіткої відповіді на це запитання. Хоча вони адресували його чиновникам у різні інстанції. Поки що всі кивають на суд. Нібито в області нема інших структур, відповідальних за розпайовання землі. Але отримати звідти чітку інформацію селянам так само непросто, як знайти яблуко, що закотилося у бур'ян, чи десь сховалося під листям.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Р. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, стало відомо, що Господарський суд Вінницької області не задовольнив позов арбітражного керуючого до СТОВ «Поділля». Отож питання про повернення боргів із зарплати залишилося відкритим...

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Самотні вечори в хаті під очеретом

Удень мешканка хутора Могиляни Зарічненського району Ольга Михайлівна Потапчук у клопотях: треба корівку Галку та коника Орлика доглядати, пса Рекса нагодувати, на обійсті дати лад, бо на городі вже зібрала врожай. А як настане вечір і сутінки оповіють довкола, заходить в оселю, де мешкає тепер одна, підіпре мозолястою долонею лице, помережане зморшками, та й поринає у спогади.

Є про що розповісти 71-річній Ользі Михайлівні Потапчук.

— Сорок літ горбилася у колишньому колгоспі «Зоря комунізму», — згадує старенька. — Половину з них була дояркою на тваринницькій фермі, кілька літ — у рільничій ланці, решта — на різних роботах.

Ми розмовляли надворі, тож ненароком звернув увагу на обійстя: дровитиш, що підпірає хлів, хату, дах якої вкритий звичайним очеретом. Оселя, правду кажучи, аж ніяк не «хороми», але є чотири кімнатки, підлоги у яких заслані звичайними витканими власноруч килимками.

Жінка каже, що почувалася самотньою, але за роботою швидко збігають дні. Родом з Волині, а на Полісся потрапила в роки війни, утікаючи з тоді ще живою мамою від фашистів. Батька не пам'ятає, бо була ще дитиною, а зі слів неньки довідалася, що та-то загинув за нез'ясованих обставин — навіть похоронки чи повідомлення про те, що зник безвісти, не отримали.

— Уже працюючи в колгоспі, — веде далі бабця Оля, — познайомилася з трактористом Василем. За нього вийшла заміж. Народила четверо дітей — три сини і доньку. Та невдовзі Василь помер. Зосталася сама двадцять років поспіль виводити дітей у люди. А коли вони стали дорослими, один за одним залишили рідну домівку. Отак опинилися в сусідній Білорусі, а один син — в Одесі.

Перед нашою зустріччю голова Сенчицької сільради Анатолій Заулучний зауважив:

— Прикладники — найвіддаленіше село Зарічненського району, розташоване за кілометр від Білорусі. А на хуторі Могиляни, названому в народі через близькість до кладовища, мешкає лише десяток сімей. Із дванадцяти хат чотири давно спорозніли. Старі люди помирають, а молодь шукає кращої долі в інших краях. І це біда не лише цього села.

— На пенсії я уже шістнадцять років, — розповідає Ольга Ми-

хайлівна. — Отримую 432 гривні пенсії та ще 2 гривні 10 копійок «гробових». Діти приїздять рідко, кіба що навесні, коли допомагають посадити картоплю, посіяти пшеницю, овес, жито, та восени, як час збирати врожай. Внуків бачу раз на рік, коли шкільні канікули. Та й маю клопіт, щоб з ними доглядати, нагодувати їх треба.

— Чи допомагає сільрада? — запиту.

— Я ж не одинока. Ото компенсацію отримую на придбання палива, бо дровами топлю груби.

— А як з продуктами?

— Щочетверга, доки маю сили, ходжу на базар, що в центрі Прикладників, де купую найнеобхідніше. Молоко від Галки маю, з нього і сир, і сметану, і масло роблю. А коли скисне, то згодовую єдиній свинці. Отак і живу. Не голодую та й не розкошую.

— А як здоров'ячко?

— Літа даються взнаки. Часто

болять ноги, голова, горло, руки. Коли застуджусь, то йду до аптеки по ліки. Слава Богу, ходжу ще без окулярів, але читати чи писати без них не можу.

Ми прощалися біля хлівчика, куди бабця заганяла корівку. Зауважила: «Оце хліву стільки років, як мені».

Віктор ШКЛЯРУК.
Рівненська область.

На знімку: мешканка Могилян Ольга Михайлівна Потапчук зі своєю годувальницею — корівкою Галкою.

Фото автора.

■ РЕАЛІЇ

Борщ заліз у гаманець

Ціни на компоненти для улюбленої багатьма українцями страви залишаються стабільно високими. На столичних ринках за кілограм бульби просять 3 — 4 гривні. Високі ціни на бараболлю — найважливіший борщовий інгредієнт — у Криму, Донецькій, Миколаївській, Херсонській, Луганській областях. Картоплю «підкосила» посуха. Є села, де врожаєм не натішишся, але на півдні країни під корчами здебільшого було порожньо. Нинішнього року лякає цінниками капуста. Вона в п'ять — шість разів дорожча, ніж у цей час торік. І тут також завинила літня спека. Врожай ранніх та середніх сортів був невисоким. Схожа ситуація і з пізньою білокачанною, збирання якої у розпалі. Але сподіватися, що нові врожайні надходження «обвалить» захмарні капустяні ціни (у Києві — до 5 гривень за кілограм) — марна справа. Фермери, маючи надію отримати взимку на своєму товарі ще більший зиск, закладають капусту на тривале зберігання. Звісно, ті, у кого є така можливість. Борщ доведеться варити не лише з недешевої вітчизняної, а й з польської, яка на тамтешніх ринках вдвічі дешевша. Закордонна експансія білокачанної навіть призвела до незначного зниження середніх цін в окремих регіонах на ту, що виросла на українських ланах.

Морква нині також у ціні — через рекордно низький її врожай. Корінці стали жертвою не лише посухи, а й істотного скорочення посівних площ. На столичних базарах кілограм доходить до п'яти — шести гривень. Цьогоріч у багатьох господарствах відмовилися від вирощування моркви: у 2006-му врожай її визрів небувалий, і коштувала вона копійки. Фермерам було навіть невигідно збирати моркву, дехто її просто переорював. За прогнозами, нинішні обсяги зібраного скоротяться на третину. Якщо цей песимістичний сценарій підтвердиться, «каротиновий» врожай стане найнижчим за останні п'ять років. Найімовірніше, для задоволення потреб внутрішнього ринку доведеться імпортувати і моркву.

Не на багато краща ситуація зі столовими буряками. Ціни на них вищі за торішні — у столиці сягають п'яти гривень за кіло. Із завершенням сезону збирання ґрунтових помідорів вони дорожчали до 7 — 9 гривень за кілограм. «Кусається» ціною і м'ясо. Ще в липні кілограм свинини господиня могла купити за 20 — 25 гривень. Тепер треба викласти на десятку більше. Шоправда, в такому суцільному подорожчанні є й позитив. Для аграріїв. Хто зумів одержати цього року гарний врожай овочів, не скаржитися ні на низьку рентабельність виробництва, ні на дорогий борщ. А для співвітчизників, котрим доводиться купувати городину в маркеті чи на базарі, прогнози невтішні: навесні компоненти українського борщу коштуватимуть ще більше.

Іван ЛАЗНЮК.

У Житомирському музеї природи вперше пройде унікальна виставка живих грибів (УНІАН)

Іхтіологічний заказник під загрозою

Луганська область. Місцеві екологи б'ють на сполох: річка Деркул може втратити свій статус іхтіологічного заказника. Сьогодні її вважають найчистішою в регіоні.

В Деркулі живе декілька видів риб, занесених до Червоної книги України, а також заходить риба з Азовського моря і Дону. 30-кілометрова ділянка від гирла річки до села Герасимівка вважається нерестовим угіддям. Річка перетинає українсько-російський кордон, й одну з його ділянок облюбували контрабандисти. Вони спорудили дамбу, через яку переправляють пально-мастильні матеріали. Луганські прикордонники перешкоджають провезенню контрабандного товару і дамбу руйнують, однак через якийсь час гребля знову відновлюється. Попри те, що від колишньої споруди сьогодні залишилися тільки фрагменти, рух риби утруднений.

Алла АНТИПОВА.

Відтепер рибалитимемо у чистих водоймах

Київ. Незабаром любителі закинути вудочку на рибістці отримають детальну інформацію про екологічний стан водойм країни.

У цьому їм допоможуть результати акції «Чисте джерело», проведеної з ініціативи Громади рибалок України та Державної гідрометеорологічної служби. Мета заходу полягала у визначенні найпопулярнішого «рибного місця» в кожному регіоні та перевірці води в ньому на відповідність екологічним нормам. Для цього протягом серпня кожен міг проголосувати на спеціальних рибальських сайтах, подзвонити на «гарячі лінії». Зрештою, список склали. До нього увійшли 26 водойм, кожна з яких презентує певну область країни. Потім для взяття проб води до обраних місць споряджали експедиції, які складалися з гідрохіміка, гідробіолога та радіобіолога. Нині зразки аналізують у лабораторіях. За результатами перевірки організатори обіцяють створити об'єктивну «Риболовну карту України». Як зазначив заступник директора Центральної геофізичної обсерваторії Державної гідрометеорологічної служби Леонід Табачний, таку акцію у нашій країні провели вперше. Однак реалізувати захід навряд чи вдалося б, якби не підтримка горілчаного компанії «Nemiroff». Долучитися до «Чистого джерела» вона вирішила, дізнавшись, що озеро, розташоване поблизу її заводів у Вінницькій області, тутешні рибалки назвали найчистішим у регіоні.

Вікторія ЛАКИЗЮК.

В акваторії річки Кальчик зафіксовано масову загибель риби

Про це повідомили в прес-службі Міністерства охорони навколишнього природного середовища.

Забруднення води сталося через недбалість одного з робітників ВАТ «ММК ім. Ілліча», який мав стежити за рівнем технічних вод у дамбі. Біля посту насосної станції стався перелив технічної води, яка утворюється від охолодження рідковугільного шлаку. Вона потрапила до каналу промислового скиду, який в свою чергу впадає в річку. Серед мертвої риби можна було помітити представників різних видів — коропа, сазана, судака, тарань, ляща тощо. Нині триває попереднє слідство та підраховуються збитки, що їх було заподіяно навколишньому середовищу та державі.

Олександр ПЕКНИЙ.

Мал. Микола КАПУСТЯ.

Постійний представник Президента України у Криму Володимир ХОМЕНКО вважає, що на півострові є реальна загроза того, що не всі кошти, виділені Криму з державного бюджету, будуть освоєні до кінця 2007 року (Укрінформ)

Екологічна конституція Землі: від ідеї до реальності

Нещодавно міністр закордонних справ України А. Яценюк з трибуни Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку озвучив пропозицію про доцільність розробки і прийняття на рівні світового співтовариства Екологічної конституції Землі. Ця ідея вже декілька років є предметом наукових розробок в Інституті держави і права імені В. М. Корецького НАН України за співробітництва з Національним лісотехнічним університетом у Львові. Наш кореспондент попросив директора Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, академіка НАН України Юрія ШЕМПУЧЕНКА (на знімку) відповісти на деякі запитання, що стосуються Екологічної конституції Землі.

— Насамперед чим спричинена необхідність розробки і прийняття Екологічної конституції Землі?

— Актуалізацією проблеми охорони навколишнього середовища, вичерпанням багатьох природних ресурсів і необхідністю встановлення нового екологічного правопорядку у світі. За даними Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), нині у списку міжнародних договорів екологічного характеру значиться понад 250 назв. Але цей нормативний масив не є цілісним. Більшість із його актів містять істотні суперечності і не вписуються в сучасну доктрину міжнародно-правової охорони навколишнього середовища.

Багато в чому це пов'язано з відсутністю в системі міжнародного екологічного права основоположного акта, що консолідує його. Цю проблему не знімають чинні еколого-правові акти загального характеру — Стокгольмська декларація з навколишнього середовища (1972 р.), Декларація Ріо-де-Жанейро з навколишнього середовища і розвитку (1992 р.), Всесвітня хартія природи (1982 р.). Ці акти не мають обов'язкової юридичної сили, а тому означені в них принципи природокористування є, по суті, загальними рекомендаціями для відповідних країн.

Екологічна конституція Землі, на мій погляд, покликана стати головним актом кодифікації міжнародного екологічного права, вершиною його піраміди. У ній повинні знайти відображення основні норми і принципи нового світового екологічного правопорядку й організаційні механізми його забезпечення.

— У чому, на вашу думку, полягає основна методологічна ідея майбутньої екологічної конституції?

— Ключове значення тут мають доктрина права людини на безпечне навколишнє середовище та інші екологічні права людини. Особливе значення при цьому надається першому з названих прав. Парадокс полягає в тому, що це одне з найважливіших для життя і здоров'я людей право дотепер прямо не закріплене

в міжнародному праві. Про нього зовсім не йдеться в Загальній декларації прав людини (1948 р.), Європейській конвенції про захист прав і основних свобод людини (1950 р.), міжнародних Пактах про цивільні, політичні, економічні, соціальні і культурні права (1966 р.).

У питанні закріплення права на безпечне навколишнє середовище більш продуктивним виявився національний досвід. Це той випадок, коли національне законодавство випередило міжнародне право.

Чимало зробила для цього вітчизняна еколого-правова наука. Після розпаду СРСР право людини і громадянина на безпечне (сприятливе) навколишнє середовище одержало відображення в конституціях нових незалежних держав, що виникли на пострадянському просторі. Зокрема, ст. 50 Конституції України: «Кожна має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення».

Як прогресивна новела, концепція права людини і громадянина на безпечне (сприятливе) навколишнє середовище нині широко прийнята в плані конституційного закріплення й іншими країнами, зокрема Центральної і Східної Європи. Про це право йдеться в нових конституціях Болгарії (ст. 55), Македонії (ст. 43), Хорватії (ст. 69), Словаччини (ст. 44), у чеській Хартії основних прав і свобод 1992 року (ст. 35). У Конституції Республіки Болгарія, зокрема, закріплено право громадян на здорове і сприятливе навколишнє середовище «відповідно до встановлених стандартів і нормативів».

Водночас у «класичних» конституціях, прийнятих 20 і більше років тому, зазначене право громадян ще не знайшло свого належного відображення. Багато в чому це пов'язано з міжнародно-правовою невизначеністю у ви-

рішенні цього питання. На мій погляд, саме в Екологічній конституції Землі варто чітко закріпити право людини на безпечне довкілля.

— Відомо, що багато міжнародних документів не працюють через відсутність дієвих механізмів їхньої реалізації. Чи не спіткає така само доля і пропоновану конституцію?

— Усе тут залежить від волі держав і рівня міжнародного екологічного співробітництва відповідних країн і міжнародних організацій. Екологічна конституція Землі повинна стимулювати таке співробітництво, стати чинником підвищення його ефективності. Під цим кутом зору в ній доцільно закріпити форми і методи міжнародного екологічного співробітництва відповідно до конкретних його видів. Мова йде, зокрема, про міжнародне співробітництво держав, що стосується: узгодження заходів для запобігання забрудненню навколишнього середовища, ліквідації природних і техногенних катастроф, забезпечення безпечного для життя і здоров'я людини навколишнього середовища, проведення екологічного моніторингу й екологічної експертизи проектів будівництва; обміну екологічною інформацією; здійснення спільних освітніх і наукових програм екологічного характеру; розвитку міжнародного і національного екологічного права.

— А кому можна було б доручити спостереження і контроль за реалізацією цієї конституції?

— Формально цю функцію можна було б покласти на ЮНЕП. Але нині ця організація переживає серйозну кризу. Про її недостатню ефективність не раз говорили на різних екологічних форумах і з трибуни ООН.

У цьому зв'язку обговорюється питання про зміну формату цієї міжнародної організації або створення замість неї нового відповідного органу. Зокрема, на 19-й спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН була оголошена Спільна заява Бразилії, Німеччини, Сінгапуру і Південної Африки. У ній містився заклик радикально реформувати і підсилити екологічну програму ООН та утворити новий орган ООН з питань довкілля.

На мій погляд, таким органом могла б стати Рада Екологічної Безпеки ООН на кшталт Економічної і Соціальної Ради ООН для економічної і соціальної сфер. Цю Раду можна було створити шляхом реформування ЮНЕП. Раді Екологічної Безпеки варто було б надати статус міжнародної спеціалізованої організації і наділити її широкою компетенцією із забезпечення безпечного навколишнього середовища, координації міжнародного екологічного співробітництва, а також контро-

лю за виконанням Екологічної конституції Землі.

— А яка роль судових органів у розв'язанні міжнародних суперечок екологічного характеру?

— Сьогодні ці суперечки розглядають переважно загальні суди. Це, зокрема, Міжнародний суд ООН, Міжнародний арбітражний суд, Європейський суд з прав людини. Діють також деякі спеціалізовано-галузеві судові органи — Міжнародний трибунал з морського права, Міжнародний морський і річковий арбітражний суд і деякі інші.

У 1994 році було зроблено спробу створення Міжнародного екологічного суду. З ініціативи вчених-екологів на міжнародній установчій конференції в Мехіко був заснований судовий орган за назвою «Міжнародний суд екологічного арбітражу і примирення». До його складу ввійшли вчені-екологи з 24 країн.

Але з цього нічого не вийшло. Суд фактично виявився недієздатним. Ідея, однак, залишилася. Її реалізація нині пов'язана зі створенням спеціалізованого Міжнародного екологічного суду під егідою ООН. Це сприяло б підвищенню ефективності застосування міжнародної відповідальності за екологічні правопорушення, у тому числі і за порушення вимог Екологічної конституції Землі.

— Як, на ваш погляд, перспективи прийняття пропонованої конституції?

— Вважаю, що Екологічна конституція Землі може розв'язати низку важливих на сьогодні для світового співтовариства і кожного його члена загальних проблем: сформулювати систему екологічних прав людини і закріпити її право на безпечне довкілля; визначити напрями світової екологічної політики, а також екологічного співробітництва держав і міжнародних організацій; усунути прогалини в міжнародно-правовому регулюванні екологічних відносин і зробити більш системною галузь міжнародного екологічного права; створити додаткові міжнародні організаційно-правові і судові гарантії забезпечення екологічного правопорядку у світі; сприяти погодженому розвитку національних систем екологічного законодавства.

Прийняття Екологічної конституції Землі — справа, звичайно, непростая. Але хіба просто було прийняти Конвенцію ООН з морського права (1982 р.)? Потрібно було понад десять років для розробки її проекту в рамках спеціальної Конференції ООН з морського права. На мій погляд, уже назріло питання про скликання спеціальної конференції ООН для розробки і прийняття Екологічної конституції Землі.

— Дякую за змістовну бесіду.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Нафтогазова складова держбюджету-2008

■ ТОЧКА ЗОРУ

Нафтогазова галузь України традиційно є одним з найбільших виробників валового внутрішнього продукту держави, а НАК «Нафтогаз України» так само традиційно є однією з найбільших бюджетотворюючих компаній країни. Окрім того, саме на «Нафтогаз України» покладено відповідальність за забезпечення національної економіки енергоресурсами, розвиток вітчизняного нафтогазовидобутку та безперебійне функціонування нафтогазотранспортної системи.

На жаль, мусимо констатувати, що чезрез катастрофічний дефіцит обігових коштів, пов'язаний зі збитковими цінами реалізації природного газу підприємствам комунальної теплоенергетики та населенню, витратами з обслуговування кредитів, а також значним податковим навантаженням, «Нафтогаз України» перебуває в доволі скрутному фінансовому стані. Разом з тим аналіз проекту закону про держбюджет на 2008 рік (далі — проєкт закону) свідчить про те, що цей документ не містить пропозицій, які дали б змогу покращити критичне фінансове становище підприємств компанії. Зокрема, попередні розрахунки діяльності НАК «Нафтогаз України» на 2008 рік вказують на те, що за умови підвищення наступного року ціни імпортованого газу на 10 відсотків та збереження для населення і підприємств «Теплокомуненерго» нинішніх цін на газ дефіцит коштів компанії становитиме понад 15 мільярдів гривень.

Зважаючи на стратегічне значення підприємств нафтогазового комплексу для економіки та безпеки держави, пропонуємо врахувати у проєкті державного бюджету на 2008 рік низку положень, які, на нашу думку, дозволять компанії забезпечити умови для безперебійного постачання природного газу в Україну та його транзит до країн Європи, а також для здійснення необхідних капіталовкладень у видобуток вуглеводнів, розвідку нових родовищ та фінансування першочергових виробничих програм з реконструкції і модернізації нафто- та газотранспортної системи України.

Як ми вже зазначали, значний дефіцит капіталовкладень відчутно позначається на виробничій діяльності компанії. Саме тому, для недопущення дефіциту коштів на фінансування геологорозвідувальних робіт та з метою нарощування ресурсно-сировинної бази вуглеводнів, на 2008 рік потрібно передбачити стовідсоткове спрямування надходжень від збору за геологорозвідувальні роботи (ГРП) до спеціального фонду держбюджету з подальшим їх використанням виключно на розвиток мінерально-сировинної бази. Причому 60 відсотків цих коштів мають іти на фінансування державного замовлення з приросту запасів нафти і газу, у тому числі 250 мільйонів гривень треба спрямувати на освоєння ресурсів шельфу Чорного і Азовського морів.

З метою врахування особливостей технологічного процесу, які природний газ проходить від видобутку до набуття ним властивостей товарної продукції, вважаємо, що у статті 3 проекту держбюджету (вона запроваджує щомісячний продаж усього газу власного видобутку для формування ресурсу природного газу, що використовується для потреб населення, безпосередньо уповноваженому урядом суб'єкту) необхідно передбачити виключення обсягів газу, що використовується видобувними підприємствами для виробничо-технологічних витрат, задоволення власних потреб та виробництва скрапленого газу, адже саме такий порядок визначає постановою Кабінету Міністрів від 27 грудня 2001 року №1729 «Про забезпечення споживачів природним газом». Окрім того, задля безумовного виконання передбаченої статтею 3 проекту закону норми стосовно спрямування ресурсів природного газу власного видобутку на формування ресурсу газу для потреб населення пропонуємо запровадити фінансову санкцію за порушення чи невиконання цієї норми у вигляді застосування 25-кратного розміру рентної плати за видобутий і не переданий уповноваженому Кабміном органу природний газ.

А щоб створити умови для збільшення обсягів видобутку природного газу, який спрямовується на формування ресурсу газу для потреб населення, пропонуємо вилучити з проекту закону пункти 1, 3, 4 статті 68, які призупиняють на 2008 рік дію положень низки спеціальних законів, зокрема, Кодексу України «Про надра»,

Закону України «Про нафту і газ», в частині порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами на конкурсній основі, а також вилучити безпосередньо статтю 5 стосовно продажу в 2008 році спеціальних дозволів на користування надрами на аукціонах.

Вважаємо, що в разі неврахування зазначеної вище пропозиції та призупинення на 2008 рік дії положень спеціальних законів у частині порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами на конкурсній основі (йдеться про статтю 5 проекту закону, яка передбачає, що у 2008 році продаж спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється на аукціонах, окрім випадків, визначених Кабінетом Міністрів), потрібно передбачити таке у випадках, коли надрокористувач видобуває природний газ для подальшої реалізації за регульованими державою цінами та коли він провів геологічне вивчення ділянки за власні кошти, зробив підрахунок запасів корисних копалин та має намір розробляти родовище. У такому разі спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, дослідно-промислову розробку чи промислову розробку надається йому без проведення аукціону.

Також доцільно звернути увагу на ефективність та цільове використання надходжень до держбюджету від збору у вигляді цільової надбавки в розмірі 2 відсотків до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності. Вважаємо, що цьому сприятиме розширення напрямів використання надходжень від цього збору, в тому числі, на будівництво газопроводів, газифікацію населених пунктів, реконструкцію і ремонт діючої системи газопостачання, визначення Мінпаливенерго головним розпорядником фінансової субвенції з держбюджету, спрямованої до місцевих бюджетів на заходи з енергозбереження та газифікації, джерелом формування якої саме і є надходження до держбюджету від вищезазначеного збору.

Потрібно запровадити комплекс заходів, які дозволили б значно оздоровити фінансовий стан НАК «Нафтогаз України». Зокрема, сьогодні треба вдосконалити механізм погашення заборгованості бюджету перед підприємствами «Теплокомуненерго» стосовно компенсації різниці в тарифах на теплову енергію, здійснення розрахунків підприємств «Теплокомуненерго» за використаний природний газ та, відповідно, сплати податків підприємствами «Нафтогазу України» до бюджету. Для цього до держбюджету слід включити окрему статтю, якою встановити субвенцію місцевим бюджетам на погашення заборгованості минулих років, що виникла внаслідок різниці у тарифах на теплову енергію, послуги з водопостачання та водовідведення населенню.

Зауважимо, що ця заборгованість виникла через невідповідність фактичної вартості зазначених послуг тарифам, що затверджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування. А джерелом ліквідації вказаної заборгованості, що утворилася станом на 1 січня 2008 року, мають слугувати надходження від погашення податкової заборгованості підприємств, які надавали такі послуги, або їх кредиторів, розстрочену на 2008 рік податкову заборгованість підприємств НАК «Нафтогаз України» та виконання додаткових податкових зобов'язань, які виникають внаслідок виконання цієї статті.

При цьому розрахунки з різниці в тарифах на теплову енергію необхідно здійснювати з урахуванням відповідних норм Закону України від 23.06.2005 року № 2711-IV «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу», а отже, проєкт закону про держбюджет має передбачати внесення змін до закону №2711-IV щодо терміну дії процедури погашення заборгованості підприємствами паливно-енергетичного комплексу до 31 грудня 2008 року.

Зважаючи на прогнозований у 2008 році дефіцит коштів компанії (пов'язаний з імовірним підвищенням ціни імпортованого газу та невідповідністю цін на газ для населення і підприємств «Теплокомуненерго») та враховуючи нагальну необхідність формування джерел фінансування першочергових витрат, пов'язаних із реконструкцією газотранспортної системи та забезпеченням видобутку і розвідки вуглеводнів, у проєкті закону треба окремою статтею 57-2 передбачити встановлення видатків із загального фонду державного бюджету на державну підтримку підприємств НАК «Нафтогаз України», які буде спрямовано на покриття витрат,

пов'язаних із реконструкцією газотранспортної системи, інвестиціями у видобуток вуглеводнів та приріст їх запасів.

Зокрема, перший варіант, за умов збереження для населення та підприємств «Теплокомуненерго» цін на газ на рівні 2007 року, потребує видатків у розмірі 4,6 мільярда гривень, другий варіант — за умови підвищення граничних цін на газ для населення та підприємств «Теплокомуненерго» на 10 відсотків до рівня 2007 року — потребуватиме 3,97 мільярда гривень. Стосовно третього варіанта, за якого НАК «Нафтогаз України» державної підтримки не потребувала б, а отже, держбюджет не потрібно було б доповнювати статтею 57-2, можливий лише за умови підвищення граничних цін на газ для населення до 610 гривень за 1 тисячу кубометрів та встановлення для підприємств «Теплокомуненерго» єдиної граничної ціни на газ для населення. У зв'язку з цим очевидно є необхідність включення до проекту закону відповідної статті.

Не можемо не звернути увагу на заниження в проєкті закону суми компенсації НАК «Нафтогаз України» різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання на виробництво теплової енергії, яка споживається населенням. Зокрема, вважаємо, що у додатку 3 до проекту держбюджету, в якому встановлено видатки із загального фонду на компенсацію НАК «Нафтогаз України» зазначеної різниці у сумі 1 992 196 тисяч гривень та граничний рівень компенсації у розмірі 215 гривень, необхідно скасувати обмеження граничного рівня компенсації та збільшити суму компенсації — за умови підвищення ціни придбання імпортованого газу до 782,75 гривні без ПДВ (155 доларів США) за 1 тисячу кубометрів та ціни на газ як товар для підприємств «Теплокомуненерго» в розмірі 447,71 гривні без ПДВ до 3 548 651 тисяч гривень.

З метою недопущення загострення кризового фінансового стану компанії «Нафтогаз України», яка відповідає за забезпечення населення та підприємств національної економіки природним газом, у статті 61 проекту закону потрібно передбачити, що у 2008 році для підприємств НАК «Нафтогаз України» сплата частини прибутку (доходу) визначається у розмірах, котрі визначені їхніми фінансовими планами та затверджені Кабінетом Міністрів. Також у проєкті закону окремою статтею пропонується встановити, що у 2008 році бюджетне фінансування пільг та субсидій для населення на оплату природного газу здійснюється із загального фонду держбюджету шляхом спрямування бюджетних коштів на рахунок НАК «Нафтогаз України».

Окрім того, звертаємо увагу на важливість державної підтримки для розвитку газопостачання та газифікації населених пунктів України. З цієї метою у проєкті держбюджету на 2008 рік окремою статтею 57-3 потрібно визначити видатки, спрямовані на завершення будівництва газопроводу «Ялта—Форос—Севастополь» у сумі 85 мільйонів гривень, на будівництво магістрального газопроводу «Глібовка—Сімферополь» у сумі 10 мільйонів гривень та на ліквідацію негативних наслідків, пов'язаних із довготривалим нафтогазовидобутком на Бориславському родовищі у сумі 60,1 мільйона гривень.

Ще одним дуже важливим питанням, яке не можна оминути під час ухвалення держбюджету, є питання рентної плати за транзитне транспортування природного газу через територію України. На нашу думку, проєкт закону на 2008 рік має передбачати звільнення від сплати рентної плати за транзитне транспортування природного газу на відміну від використаної Мінфіном при розрахунку доходів ставки на рівні 2007 року (1,67 гривні за 1000 кубометрів газу на 100 кілометрів відстані), що встановлена у Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань оподаткування» від 30.11.2006 року №398-У.

Зазначимо, що при щорічному зростанні витрат на утримання газопроводів, зокрема, підвищення цін на металопродукцію, пально-мастильні матеріали та комплектувальні, відповідно збільшується й вартість послуг з транзиту газу. Однією з основних причин істотного збільшення вартості послуг з транзиту газу є підвищення цін на імпортований природний газ, який використовується на виробничо-технологічні витрати магістральних газових мереж при забезпеченні транспортування російського природного газу через територію України, що не було враховано в діючих тарифах за міжурядовими угодами на послуги з транзиту газу.

Для довідки: у 2008 році ціна технологічного газу (в необхідному на рік обсязі близько 6 мільярдів кубометрів) планується на рівні 155 доларів США за 1000 кубо-

метрів (у 2006 році вона була на рівні 95 доларів, а в 2007-му — 130 доларів США) при незмінності тарифу, та, відповідно, доходу, за міжурядовими угодами на послуги з транзиту газу, а саме: 1,6 долара США за транспортування 1000 кубометрів природного газу на 100 кілометрів відстані.

При цьому треба зазначити, що НАК «Нафтогаз України» не може підвищувати плату за послуги з транзиту природного газу, оскільки вона зафіксована у міжурядовій угоді на п'ять років. Таким чином, в умовах незмінності доходу за міжурядовими угодами від транзиту газу та збільшенні собівартості послуг з транзиту газу, збільшення вартості імпортованого природного газу фактично призведе до істотного обмеження обсягів капіталовкладень для підтримки у належному стані наявних об'єктів трубопроводів та транспорт.

Тим часом усім відомо, що для виконання вимог із забезпечення обсягів транзиту газу до країн Європи та забезпечення стабільного транспортування газу споживачам України газотранспортна система України потребує належного технічного нагляду та достатнього фінансування. Нагадаємо, що основні потужності газотранспортної системи України було створено ще у 70—80-х роках минулого століття, тож близько 29 відсотків газопроводів відпрацювали свій амортизаційний термін, а майже 60 відсотків експлуатуються від 10 до 33 років. Крім того, виробила свій моторесурс (100 тис. мотогодин) або близькі до цього третина ДПА компресорних станцій. Зазначу, що постійне зростання дефіциту коштів у газотранспортних підприємствах компанії на утримання та розвиток газотранспортної системи призвело до значного скорочення обсягів капітальних робіт до рівня, коли виконуються лише край невідкладні роботи на ділянках трубопроводів та обладнанні, технічний стан яких наближається до критичного.

Таким чином, звільнення у 2008 році від сплати рентної плати за транзитне транспортування природного газу треба розглядати як необхідну та обгрунтовану умову для гарантованого забезпечення додатковими джерелами фінансування капітальних вкладень, спрямованих на виконання першочергових виробничих програм стосовно об'єктів газотранспортної системи України. Це дасть можливість забезпечити гарантії транзиту російського природного газу через територію України відповідно до міжурядових угод у частині безперебійного і безаварійного функціонування газотранспортної системи України.

Щодо надходжень до держбюджету від рентної плати за транспортування нафти, то тут також потрібно застосовувати ставку у розмірі 3,5 гривні за одну тону нафти, що транспортується транзитом, на відміну від використаних Мінфіном під час розробки проекту держбюджету ставок, запроваджених у 2007 році на рівні 4,5 гривні за 1 тону транспортованої нафти. Так само, для недопущення скорочення обсягів видобутку вуглеводнів, надходження в 2008 році до держбюджету від рентної плати за видобуток вуглеводнів потрібно розраховувати виходячи із ставок, які діяли у 2006 році, на відміну від використаних Мінфіном ставок на рівні 2007 року.

Окрім того, щоб унеможливити скорочення обсягів видобутку вуглеводнів у 2008 році, потрібно зберегти нинішні базові нормативи плати за користування надрами для видобування вуглеводнів, на відміну від використаних Мінфіном проіндексованих з урахуванням прогнозного індексу цін виробників промислової продукції у 2007 році (114,4 відсотка) ставок з одночасним врахуванням при встановленні розмірів окремих нормативів тенденції зміни кон'юнктури ринку мінеральної сировини в Україні.

Іншими словами, компанія пропонує встановити у 2008 році такі базові нормативи плати за користування надрами для видобування: природного газу — 3,21 гривні за 1 тисячу кубометрів (проти запропонованих Мінфіном 3,67 гривні) та нафти і конденсату на рівні 13 гривень за 1 тону (проти запропонованих Мінфіном 50 гривень).

Вважаємо, що врахування пропозицій компанії до проекту держбюджету на 2008 дасть змогу стабілізувати фінансовий стан НАК «Нафтогаз України», сприятиме нарощуванню власного нафтогазовидобутку, забезпеченню національної економіки енергоресурсами та збереженню конкурентоспроможності вітчизняної нафтогазотранспортної системи.

*Іван ДІЯК,
народний депутат України III скликання.*

Розбомбили... заповідник Казантип

Екологи Криму та мешканці селища Щолкіне вражені й обурені: в цей мальовничий природний заповідник російський режисер Федір Бондарчук (коли знімав тут фільм) пригнав справжню важку бронетехніку і цілий тиждень бомбив з танків і бронетранспортерів вразливий рослинний і тваринний світ. Попри те, що на території заповідника росте 16 видів рідкісних і охоронних рослин, 12 з яких — ендеміки, 13 занесено до Червоної книги України. Не менш унікальні тут і тварини, деякі види — дуже рідкісні чи взагалі живуть лише на цьому ареалі.

Державна служба заповідного відділу не заперечує проти проведення кінозйомок на території доріг загального користування, а також на ділянках заповідника з науковою і еколого-просвітницькою метою згідно з чинним законодавством. Нищення живої природи дозволено на клаптику, який являє собою загальнолюдську цінність. Заповідник, територію якого вже й так скоротили до небезпечних мінімальних меж (від 900 га нині залишилося лише 450), перетворили ще й на військовий полігон.

— Укладений комерційний договір, за яким кінокомпанія зобов'язується компенсувати збитки, — повний нонсенс і абсурд. Адже служба заповідного відділу, що має опікуватися охороною дикої природи, дає добро на її знищення. Обурливі події в Казантипському заповіднику — чергове підтвердження глибокої моральної кризи в державі й суспільстві, де дозволяють нищити і «вбивати» навіть оази загальнонародної цінності, — зазначив керівник проекту «Стійкий розвиток Криму» при Кримській республіканській асоціації «Екологія і світ» Андрій Артов.

Що ще можуть скоїти на землях чарівного Казантипу та всіх інших улюблених багатьма просторах Криму, які досі не мають чітких затверджених кордонів? Саме такими «розмитими берегами» до цього часу залишаються і Ялтинський гірсько-лісовий заповідник, і Опускський (де проводять свої навчання російські військовики), й заповідне плато Ай-Петрі.

Широка громадськість і екологи півострова висунули Міністерству природи категоричні вимоги: включити центральну частину мису Казантип до складу Казантипського заповідника та створити тут охоронну зону.

Віктор ХОМЕНКО.

Хочеш мати інвалідність — плати триста баксів

Голова однієї з медико-соціальних експертних комісій області, які визначають ступінь втрати працездатності та призначають групи інвалідності, не так переймався здоров'ям пацієнтів, як прагнув на цьому мати зиск. Його «благодійну» таксу знали всі пацієнти. Встановлення групи інвалідності, наприклад, коштувало 300 «зелених», щорічне підтвердження інвалідного діагнозу обходилося кожному в 400—600 гривень. Та цю півторарічну практику лікаря-хабарника зупинили правоохоронці. Нині за фактами проти нього порушено кримінальну справу.

Владислав ЖМУРКОВ.

Шкідники налягають на посіви

Разом із сходами озимої пшениці на полях Хмельниччини масово з'явилися злакові попелиці і цикади. В обласній інспекції захисту рослин, котра провела вибіркові обстеження, кажуть: шкідники розносять різні вірусні хвороби зернових. Уражені рослини можуть пізніше втратити до п'ятдесяти відсотків врожайності. Розповсюдження комах фавівці пов'язують насамперед із тим, що насіння не було протруєне перед посівом. Тепер, щоб зберегти врожай, доведеться обробляти сходи злаків.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Шоколадний грим, або Чи можна «навішати локшину аж на вуха» секретаріату Президента?

■ РЕЗОНАНС

Наша газета у фейлетоні «Дірка для бублика» («Голос України» № 184 від 04.10.2006 р.) висміяла одіозний варіант нової кадрової політики на місцях. Йшлося про те, що до керівного апарату Дніпропетровської районної державної адміністрації її голова Віктор Шинкевич прийняв на державну службу людину, яка відсиділа у в'язниці майже чотири роки.

Після повернення з-за ґрат у 2004-му П. заборонялося ще три роки обіймати посади, пов'язані з розподілом товарно-матеріальних цінностей. Проте Віктор Шинкевич, працюючи на цей час директором ТОВ «Балівський завод залізобетонних виробів», узяв П. своїм заступником. А потім і повів за собою у державну службу. Представляючи його колективу райдержадміністрації, розповідала мені на той час начальник організаціїного відділу РДА Тетяна Сутула, пан Шинкевич персонально водив П. по кабінетах і пропонував чітко виконувати його вказівки. Також йому була доручена кругла печатка державної установи. Виділено окремий кабінет і службове авто на додачу. Через 7 місяців праці з печаткою в ролі головного спеціаліста з кадрової роботи оргвідділу пан Шинкевич, очевидно, вирішив підвищити «кадровика» на ниві держслужби. П. дано погодження в відділі кадрів ОДА і він стає... заступником «корманича» Дніпропетровського району. От тільки у поданні на нову посаду чомусь зникли 4 роки його «виробничої діяльності», тобто перебування у в'язниці. Лише після втручання «Голосу України» ця службова операція зазнала фіаско й П. звільнили за... власним бажанням. Прокурор району Анатолій Снігур, котрий «вивчав» службову халатність посадових осіб, в розмові з нами не пригадав, як звільняли цього заступника, і чому його не зацікавив той факт, що в особовій справі «шезла» судимість П. Як з'явилася оновлена трудова книжка та «загубився» старий паспорт. Більше того, коли читаєш анкету, складається враження, що судимість і відсидку з липня 2001-го по жовтень 2004 року було заховано під роботою заступником директора ТОВ «Балівський завод залізобетонних виробів», а потім виправлено в документі на липень 2004-го по жовтень 2005 року. І ні в кого із правоохоронців і у відділі кадрів ОДА й за вухом не засвербіло. Чому? Однак усе це не завадило державній службі, більше того, П. за чотири дні (!?) підвищив кваліфікацію ще й у Дніпропетровському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. Там він навчався за програмою для державних службовців із 19 по 23 грудня 2005 року і заслужив диплом за № 1268-р. Ось така адміністративна благодать панує у Дніпропетровській РДА.

Після опублікування фейлетону ми звернулися до секретаріату Президента України з проханням дати належну оцінку. Глава секретаріату пан В. Балага після понад місячних роздумів надіслав відповідь, що достовірність фактів доручено перевірити Головному управлінню державної служби України. Чекаємо. Справді, аж перед Новим роком прийхав працівник відділу контролю за дотриманням законодавства з питань державної служби Петро Кириченко. Майже місяць він перевіряв факти, читав оригінали документів, бесідував, виїжджав до РДА, залучав обласні служби до вивчення проблеми. Але після за-

кінчення роботи комісії відмовився надати мені копію складеного акта перевірки. Лише під час особистої зустрічі з кореспондентом у Києві повідомив, що до секретаріату Президента подано доповідну про порушення головою В. Шинкевичем чинного законодавства про держслужбу та корупцію і його несумісність із займаною посадою. Ім там видніше.

А що ж у президентській канцелярії? Обіцяної відповіді у визначений законом термін не надійшло. Знову турбуємо високий кабінет стосовно виконання закону «Про інформацію» та про роботу із зверненнями громадян і про оцінку ситуації. І лише в червні 2007-го з Головної служби регіональної політики секретаріату Президента України надійшла звістка, гідна цитати. «За результатами службового розслідування, розпорядженням голови Дніпропетровської ОДА В. Шинкевича попереджено. Відповідальних працівників обласної та відповідної районної держадміністрацій притягнуто до дисциплінарної відповідальності. Начальника юридичного відділу Дніпропетровської РДА 17 січня 2007 року звільнено з займаної посади». Вислови «попереджено», «притягнуто до дисциплінарної відповідальності» та «звільнено з займаної посади» виділено жирним шрифтом. Як аргумент дієвості влади?

Тільки чому ж тоді така «обтічність» дієвості, що навіть не зазначено номерів розпоряджень? Ми запросили їх в ОДА. Тільки після повторного офіційного нагадування нас офіційно поінформували, що розпорядженням № 11-к-07 від 31.01.07 р. тодішня керівниця ОДА Н. Деева зобов'язала Шинкевича «притягнути до дисциплінарної відповідальності посадових осіб та спеціалістів РДА, причетних до порушень під час проведення конкурсу на заміщення посади держслужбовця та надання недостовірної інформації при погодженні призначення П. на посаду заступника голови Дніпропетровської РДА».

А як виконав це доручення пан Шинкевич? Чи, може, начальника юрслужби РДА було звільнено за цю історію? Ні. Його звільнено у зв'язку з виходом на пенсію та досягненням граничного віку проходження державної служби. Більше того, в розпорядженні № 43-р від 16.01.07 р. юристу за сумлінну працю (так у документі. — Авт.) присвоєно 10 ранг держслужбовця та виплачено 10 місячних посадових окладів. Інших дисциплінарних «покарань», як мені вдалося з'ясувати, нікому не було. Але ж у районі всі знали, що Шинкевич сам привів П. на службу. Комісією Голодержслужби України зафіксовано, про що усно заявив кореспондентові той-таки П., Шинкевич знав про судимість свого підлеглого, ще коли брав його замом на завод. Така от феєрія гриму в кадровій роботі на місцях.

Пригадуєте рядки з вірша Ліни Костенко:

ВІД РЕДАКЦІЇ

Коли матеріал готувався до друку, на жовтневій колегії Дніпропетровської облдержадміністрації тимчасовий виконувач обов'язків голови Віктор Бондар повідомив, що він надіслав до Президента України подання про звільнення з посад восьми голів райдержадміністрацій, які власноруч написали заяви на звільнення за власним бажанням. Серед посадовців фігурує й наш герой — Віктор Шинкевич. Пізніше для місцевих ЗМІ керівник ОДА пояснив свої дії. До прийняття такого вольового рішення він був готовий ще місяць тому, коли приїхав до Дніпропетровська і ознайомився з конкретними справами в цих районах. За його словами, вже тоді було накопичено достатньо інформації про кожного з цих керівників районних адміністрацій. І що він не хотів до виборів приймати якихось кардинальних рішень, а після них «сіли, поговорили, підняли рейтинги, інші показники, й вони зрозуміли, що треба писати заяву й йти».

*З часів прапрадіда Гомера
І до сьогоднішнього дня
Немає кращого гримера,
Ніж добросовісна брехня...*

Ми звернулися до колишнього керівника Головної служби регіональної політики секретаріату Президента України Семена Кроля й почули від нього:

— Очевидна неприпустима службова недбалість і безвідповідальність районного та обласного керівництва, що діяли за принципом: пиши все, що хочеш, папір стерпить. А секретаріат не може їх перевіряти ще раз, бо в Україні не одна сотня таких держструктур...

Папір стерпить, але чому секретаріат Президента України дозволяє, щоб йому «вішали локшину на вуха»? Що це за феномен, коли представники виконавчої влади в низових структурах дозволяють собі так компрометувати Президента України!? А що говорити про їхнє «спілкування» з громадянами! Ось свіжа ілюстрація. Нещодавно в одній із місцевих телепрограм з'явився пан Шинкевич і без зайвої скромності розповів довірливій телеаудиторії, що Дніпропетровський район є одним із найкращих не лише в регіоні, а й в Україні, що його діяльність у районі за два роки вже... вражає здобутками. Цікаво, хіба не так? Але він і поскаржився... Ні, не на свою безпорадність та складність у роботі стосовно профілактики запобігання проявам корупції та щодо якісного добору кандидатів на керівні посади з достатнім вивченням їх моральних та етичних якостей. Йому, виявляється, заважають «борці за правду всіма методами...».

І «корманич» району, не відриваючись від папірця, скоромовкою пробубонів, що «Голос України» — не жовта преса, а парламентське видання, і що про нього таке написали, адже у статті майже все «ложь и клевета». І що за його позовом у Печерському суді вже відбудеться друге засідання за фактами, які не підтвердилися. На запит редакції голова Печерського райсуду Києва І. Отрош повідомив, що проведеною перевіркою не встановлено реєстрації цивільної справи, в якій відповідачем є редакція газети «Голос України».

Прикро й інше. Працівник телеканала, готуючи цю передачу, не перевірив навіть наявності позову в Шинкевича. Не перевірив жодного висловлювання свого героя. Чи не здогадався, чи дуже квапився на створення сюжету, що й не надав слова представникам редакції «Голосу України», як того вимагає професійна етика відповідального журналіста. Хоча й українська приказка в таких ситуаціях мудро повчає: «У брехні короткі ноги». Навіть у добросовісної.

Михайло СКОРИК.

Дніпропетровська область.

На косівському базарі й дідька купиш, аби гроші!

На Гуцульщині в суботу все живе рухається на славнозвісний косівський базар, відомий на весь світ своїми самобутніми сувенірами. Поважні газди, діти, а особливо дівчата на виданні поспішають на торг ще вдосвіта, аби застати найкращий крам. Раніше цілі сім'ї тряслися в цей керунок на фірах. Тепер народ пересів на автівки. Прилаштувати їх біля базару нині — справжня проблема. А виїхати — ще більша, бо машин назбирується стільки, що на дорозі утворюється «пробка», не згірш від столичної.

Люди йдуть хто за чим. Дівчата — купити гарні рушники на весілля, гerdани чи вишиті сорочки, газди — за бочками та цебрами для господарства, діти — за сопілками і дримбами, гості — за знаменитими гуцульськими сувенірами. Врешті, тут можна купити все — коня, корову, яблудка, горіхи, поросю, миску, олію, гриби, одяг, бринзу, бо косівський базар — універсальний. Але славу на всі гори йому принесли вироби народних майстрів. Адже на Косівщині що не хата — то майстерня. В одних найкраще виходять писанки, в других — ліжники, в третіх — різьба, в четвертих — вишивки, в п'ятих — кераміка. Але таких, що нічого б не вміли, — тут нема. Лише на виробничо-художньому комбінаті «Гуцульщина» колись працювало сім тисяч народних майстрів. Тепер підприємства немає, а майстри залишилися. Де збувати свою продукцію? Виручає базар.

Можна сказати, що він невимрущий. За радянської влади базар не раз розганяла міліція, але знищити його не вдалося. Підприємців тоді називали спекулянтами, а базар — їх збіговиськом. «Ганебне явище» намагалися стерти з лиця землі різними способами. Гуцули й досі пам'ятають, як на базар налітали вертольоти, наганяючи жах на людей. Але навіть залучення авіації не могло зламати в гуцула жагу до творення і комерції. Недарма тут ходять поговорка: «Коли гуцул народився, жид заплакав». Мовляв, відчув, що з'явився конкурент. Та й треба було щось їсти. От і ніс гуцул свої виробы на базар, а звідти повертався з борошном, цукром, олією.

Відтоді багато води збігло річкою Рибницею, а базар, кажуть, мало змінився. І нині з високих гір та з далеких присілків сюди, як на прощу, сходяться майстри народних промислів. І нині тут збереглася традиція починати торги глибоко вночі, ніби криючись від міліції. Та й своїм облаштуванням базар не надто просунувся вперед: ґрунтові доріжки, що в дощ перетворюються на глиняне місиво, вицвілі дерев'яні ряди, під дахами яких можна натрапити на справжні шедеври мистецтва. Хіба що обріс ятками та збільшив свій асортимент, додавши закордонного

ширвжитку. Правда, офіційно базар змінив свою назву. З центру Косова, де був раніше, у 90-х роках перемістився на територію села Сморна, що біля райцентру, і тепер де-юре називається сморнянським. Так гласить і вивіска над входом. Але хто чув про сморнянський базар? Він так і залишився косівським. А серцевиною його, захованою за всім цим шматтям та городиною, і далі є знамениті виробы місцевих умільців.

Продавці прибувають сюди ще о другій-третьій годині ночі з п'ятниці на суботу. У темряві світять ліхтариками, розшукуючи номери своїх місць. Не встигнуть розпакувати товар, як на них налітають перші покупці — гуртовики. Вони скуповують у майстрів гуцульські сувеніри оптом, а потім перепродують їх на інших сувенірних ринках за дорожчими цінами.

Звичайним покупцям дістається те, що залишається після цієї хвилі перекупників. Втім, зазвичай оптовики більше налягають на ширпотреб, бо він дешевий, і його легше продати. Високохудожні роботи коштують дорого і торгувати ними — чималий ризик. Може пройти не один місяць, поки вони знайдуть свого поціновувача.

Але краму тут стільки, що вистачає всім. Ліжники, різьбе-

ні та інкрустовані шкатулки, тарелі, вишиванки, рушники, фігурки з сиру, прикраси з бісеру і

же, що зі збутом своїх виробів проблем не має. Його роботи забирають ще з дому. Вони зберігаються у багатьох музеях. Найкраще в нього виходять церковні хрести, а тепер будється багато церков, тож пан Василь без роботи не сидить. Запрошує подивитися на капличку в Річці, яку вирізьбив власноруч. Називає інші речі, які стали окрасою багатьох церков. На життя не нарає. Каже, аби було здоров'я, бо у 80 прожитих літ попит на здоров'я зростає. А попит на його роботи завжди є.

У знаменитій косівській керамістці Уляни Шкром'юк теж усе гаразд. Ще вдосвіта, похвалилася жінка, гуртовики забрали в неї оптом всю продукцію. Залишився дріб'язок — декоративні тарілки, плитки для камінів, дзвіночки, «ведмедики». Однак і ці «дрібнички» коштують чимало. Маленька мисочка з намальованим півником — 8 гривень, більша — 15—30, а великий таріль — 500 гривень. Майстриня пояснює, що газ подорожчав, а виробы треба обпалювати в печі. Тож мусить піднімати ціну, щоб окупилися її праця.

Ще одна колоритна особистість базару — Володимир Гіндей. Чоловік виставив на прилавку вирізьблені з дерева шахи. Усі фігури стилізовані під гуцулів, навіть король і королева. Робота така філігранна, що це відчуває навіть далеко від мистецтва людина. Використовує майстер для чорних фігур горіх, а для білих — явір. Каже, над такими шахами треба сидіти щонайменше місяць. Відповідно й ціна чимала — більш як

тисяча у. о. Зрозуміло, що такі шахи по кишені лише грошовитим людям. Ось їх терпляче й вичікує пан Гіндей. Каже, якщо треба, може на замовлення фігурки «переодягнути» в інший стрій. Приміром, робить комплект, який називається «Київська Русь». «Аби добре платили, — каже чоловік, — а ми виконаємо будь-яку забаванку». Чому віддає перевагу шахам, пояснює просто: це одночасно для нього і робота, і хобі. Хоч гроші можна заробити чимось простішим і легшим, чоловік не збирається поступатися славою найкращого майстра різьблення шахів.

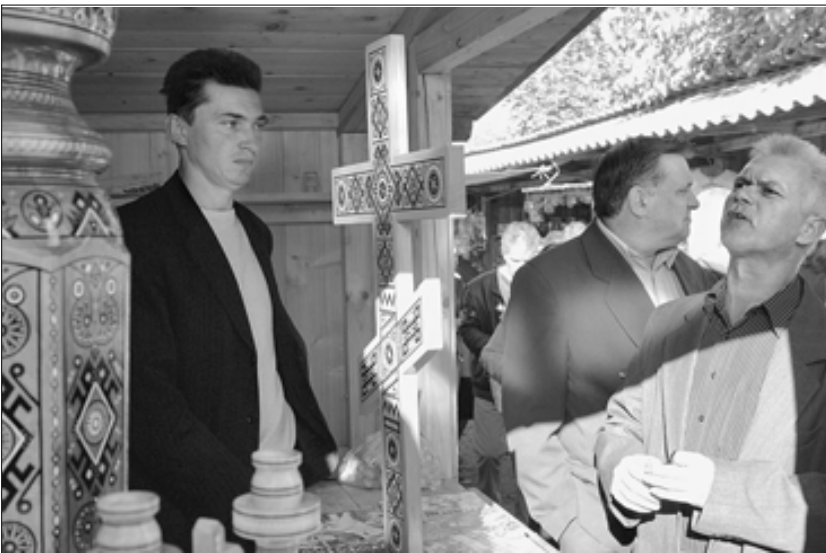
Ідемо рядами далі. Від вишитих сорочок рябіє в очах. Вибрати серед них одну — велика проблема: не знаєш, яка краща. Помічаєш, що вишивальниці тримають ніс за вітром моди: є тут вишиті на білій тканині, є на чорній, є на сірій під старовину. На базарі продається й чимало справдешніх старовинних сорочок, як тут кажуть, «зрібних». Не один десяток років вони пролежали в куфрах, поки дочекалися свого часу. Нині на них справжній бум. Тут такі до сорочок можна допасувати прикраси — гerdани чи коралі. А ще ж ми не заходили в ряди ліжників, не тринькали на дримбах, не смакували сирними «кониками»! І де то встигнеш все роздивитися, коли 11-та година, а базар вже згортається? «Брятчику срібненький, як сі маєш?» — чуємо, як гуцули вітаються один з одним. Адже базар — це ще й свого роду «тусовка» майстрів, пошук нових каналів реалізації продукції, творче змагання, вернісаж свіжих робіт.

Як почувалися б гуцули у вилизаних акваріумах супермаркетів — важко сказати. А на косівському базарі вони — як риба у воді. Тішаться, що останнім часом попит на національне, українське зріс. Ось і наш фотокор не втримався — повіз додому ткану верету і вишитий рушник. Бо з косівського базару вертатися з пустими руками мало кому вдається.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наталчині маршрути

Переможець всеукраїнського молодіжного конкурсу «Новітній інтелект України», студентка Рівненського державного гуманітарного університету Наталя Бігун (на знімку) свої преміальні 5 тисяч гривень має намір витратити на організацію зеленого туризму.

Загалом зеленим туризмом Наталя Бігун займається вже кілька років. Ця ідея спала їй на думку ще коли вона навчалась у Радивилівському ліцеї. Тоді вона розробила туристські маршрути довкола Державного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви» (місцеві жителі називають його коротше — «Козацькі могили»), що в селі Пляшева Радивилівського району. У союзники Наталя взяла батька, Юрія Бігуна, який змайстрував бричку, щоб возити туристів, виготовив збрую на коня.

— З часом мене полонила думка: кататися — це одне, але поряд з цим треба, щоб гості в душі залишили певний багаж знань про наш дивовижний і славний край, — розповідає Наталя. — Тому я взялася за оновлення туристських маршрутів. Най-

більший попит нині має шлях від Пляшевої до Хрінників.

— Чому? — цікалюсь. — Бо крім того, що туристи, їдучи бричкою, черпають від мене матеріал з історії, географії, краєзнавства, вони можуть побачити багато цікавого: 550-річного велетенського дуба, під яким колись проводив нараду зі старшиною гетьман України Богдан Хмельницький; поле знаменитої Берестецької битви. Обов'язково зупиняємось біля овіяного легендарного джерела Рейзя. А в самих Хрінниках на відпочивальників чекає водне плесо, де можна покататися, засмагнути, скуштувати рибної юшки. А ще невдовзі ми хочемо у список послуг включити лікування тутешніми цілющими грязями, що вже успішно практикує хрінницький санаторій.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

Фото автора.

Приватна ініціатива випередила законодавчу

У Києві та Львові відбулася зустріч членів Фондації гуртових ринків Центральної і Східної Європи. Гості із Польщі, Угорщини, Хорватії, Румунії та інших країн спілкувалися з керівниками Міністерства аграрної політики та взяли участь у семінарі «Маркетинг як важлива складова успішної роботи гуртового ринку». Україну в фундації представляє львівське ТзОВ «Шувар», яке очолює Роман Федишин.

Цього літа я придбала велику господарську сумку на коліщатках — виключно заради походів на гуртовий ринок «Шувар», де, зокрема, купувала кавуни по 50 копійок за кілограм. А от під час відпустки на Херсонщині ласувала кавунами нечасто, бо там вони коштували у кілька разів дорожче. Недарма під час прес-конференції у Львові заступник голови ОДА Іван Стефанишин зауважив, що завдяки гуртовому ринку «Шувар» на Львівщині ціна плодоовочевої продукції — найнижча в Україні. Нині окрім Львова гуртові ринки діють у Херсонській, Черкаській областях, а в Одесі розпочалося будівництво. Проте цей сектор розвивався б значно успішніше, якби парламент ухвалив закон «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції». Його проект уже було включено до порядку денного засідання Верховної Ради, але депутати не встигли його розглянути...

Можна зрозуміти сподівання зацікавлених сторін на втілення в життя ст. 8 згаданого законопроекту, де йдеться про державну підтримку. А вона передбачає організаційну, техні-

ну, фінансову допомогу у створенні та функціонуванні ринків, виділення земельних ділянок. Зокрема, «Шувар» для повноцінної діяльності потребує додатково не менше десяти гектарів землі.

У цьому випадку приватна ініціатива значно випередила законодавчу і навіть проклала їй стежку. Нині на території «Шувару» триває інтенсивне будівництво Регіонального аграрного центру як вищої форми гуртового ринку. Це — багатофункціональний логістичний комплекс, що поєднує складський, виробничий, торговельний та офісний формати.

— Наприкінці року плануємо відкрити м'ясний зал площею 2,5 тисячі квадратних метрів і зал площею понад 2 тисячі квадратних метрів для продуктів переробки, — розповідає заступник гендиректора ТзОВ «Шувар» Клавдія Гордієнко. — У майбутньому буде ще три великі павільйони, де продаватимуть овочі, балию, фрукти, квіти. Плануємо здати цього року в експлуатацію 16,5 тисячі квадратних метрів офісних приміщень, куди запрошують всі підприємства, які

мають відношення до аграрного ринку. Вони можуть зробити там свої представництва, офіси. Також у нас буде зал для біржових торгів і виставковий. Ми впевнені, що згодом прийдемо до електронних торгів, та сьогодні ще актуальні й майданчики для торгівлі з машин, бо фермери ще не готові вкладати великі кошти. Але потрібно дивитися на кілька кроків вперед. Ми стали одним із засновників Львівської універсальної товарної біржі, вона проводитиме торги на нашій території. Плануємо митний пост, сертифіковану за європейськими стандартами лабораторію. Використовуємо в процесі будівництва продаж облігацій. Клієнти або професійні оператори ринку викуповують їх. Це гарантує нам, що коли відкриємо центр, там уже працюватимуть люди. А для них є гарантія, що їм не відмовлять у площі, не підвищать обумовлену орендну плату...

Результатом зустрічі в Україні керівників європейських гуртових ринків стане розробка спільної аналітичної програми моніторингу цін та збору оперативної інформації. Це дасть змогу оптимізувати переміщення товаропотоків, вирівнювати ціни і зрештою — зробити реальний крок назустріч і виробникам, і споживачам.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

■ СПОРТ

Пішли далі

Гандбол. Українські клуби, котрі виступають у Кубку ЄГФ, порадували успішними іграми. Так, львівська «Галичанка» вийшла до третього раунду. Українці святкували впевнені перемоги над швейцарською командою «Споно Ноттвілл» в обох матчах другого раунду, котрі відбулися у львівському палаці спорту «Будівельник» — 45:26 і 33:23. У чоловіків «Портовик» з Южного вийшов до другого кола. У повторному поєдинку «Портовик» із рахунком 35:22 переміг ГК «Вільнюс» (Литва).

Лукареллі відчуває ностальгію

Футбол. Донецький «Шахтар» під час паузи, що виникла у зв'язку з матчами національних збірних, 12 жовтня вилетить до Греції, де проведе товариський матч із пірейським «Олімпіакосом».

— Маємо двотижневу перерву в національній першості, — сказав Мірча Луческу. — П'ятнадцять наших гравців вирушили до своїх національних збірних, котрі мають зіграти відбірні поєдинки Євро-2008. Решта залишилася вдома. Зрозуміло, їм необхідно тренуватися і підтримувати фізичну форму. Тому за суперника для товариської зустрічі я вибрав команду, котра виступає в Лізі чемпіонів.

Отже, всі матимуть змогу пограти. А ще дамо гарний шанс показати себе молодим футболістам з «Шахтаря-2». Візьмемо з собою до Греції кількох, як це завжди відбувається під час аналогічних ігрових перерв. Вони зможуть продемонструвати свої здібності і пожити справжнім футбольним життям. Це буде прекрасна школа...

А от нападник «гірників» Крістіано Лукареллі не дуже задоволений своїм життям в Україні і збирається повернутися до італійського чемпіонату. Про це він розповів в інтерв'ю Channel4.

— Не виключаю можливість свого повернення до «Ліворно», — заявив футболіст. — Раніше гадав, що закінчу в цій команді свою кар'єру, але доля розпорядилася інакше. Стосовно моєї нинішньої команди, то в «Шахтарі» для мене головним пріоритетом є Ліга чемпіонів, у якій я раніше ніколи не грав. Чемпіонат України вже не викликає серйозних емоцій. Ми перемогли в десятих зустрічах із одинадцяти і впевнено йдемо на першому місці з великим запасом очок. Узагалі наша команда розділена на два склади. Один грає в чемпіонаті України, інший — у Лізі чемпіонів. Незабаром у нас гра з «Міланом». Узагалі, коли я повертаюся до Італію, то відчуваю ностальгію.

Раніше він охороняв Майкла Джексона, Мадонну...

Тренер лондонського футбольного клубу «Челсі» Аврам Грант запропонував роботу інструктора з фізичної підготовки Аві Мойалу, ізраїльському морському піхотинцеві, який служив командиром взводу антитерористичного підрозділу, а також працював охоронцем у Майкла Джексона і Мадонни.

Доктор Мойал працював і під керівництвом Гранта як тренера збірної Ізраїлю. Він тренував підрозділи з охорони особливо важливих персон, брав участь у боях у Лівані і є фахівцем в ізраїльському бойовому мистецтві «крав мага».

■ ФОТОФАКТ

Баскетбол. Минулих вихідних стартував черговий чемпіонат країни у чоловічій Суперлізі. І одразу сталася сенсація. Як ми вже повідомляли, в Миколаєві місцевий клуб переміг «Сумихімпром» з рахунком 85:77.

На знімку: фрагмент цієї зустрічі.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

У збірній і «Челсі» Шевченко — дві різні людини

Наставник збірної Шотландії Алекс Малкліш уважає, що в матчі відбірного турніру Євро-2008 проти збірної України (Глазго, 13 жовтня) найбільше треба побоюватися Андрія Шевченка, повідомляє BBC Sport.

— Шевченко — лідер збірної України. Він здатний повести партнерів уперед. Згадайте, який класний вигляд Шева мав у матчі з італійцями. Не заспокоюйте себе думкою, що він не зовсім вдало грає тепер у «Челсі». Шевченко в команді Абрамовича й у збірній України грає зовсім по-різному. У команді своїх співвітчизників він має такий потужний вигляд, як у найкращі роки виступів за «Мілан».

Фарерці планують здобути очки

Після поразки (1:2) у матчі з італійцями збірна Фарерських островів сповнена рішучості набрати якісь очки в матчах із французами та українцями.

Нагадаємо, що в дев'яти матчах у відбірній групі В остров'яни не набрали жодного очка, що не перешкодило їм домогтися більш ніж гідного результату у зустрічі з чемпіонами світу 2 червня у Торсхавні.

Наступної суботи фарерці на своєму полі прийматимуть віце-чемпіонів світу французів, а чотири дні по тому відвідають Україну. До цих подій готуються: **воротарі** — Якуп Міккельсен («Б-36»), Рене Торгард («Стреймюр»); **оборонці** — Фроді Беньямінсен, Герберт Якобсен (обидва — «Б-36»), Ейнар Гансен, Олі Гансен (обидва — «Рунавік»), Йон-Рой Якобсен, Суні Ольсен (обидва — «Ольборг», Данія); **півоборонці** — Міккьял Томассен («Б-36»), Карі Нільсен, Рокур Йесперсен (обидва — «Торсхавн»), Йоган Давідсен («Рунавік»); **нападники** — Бергур Мідьорд («Б-36»), Ендрю Флетум, Рогві Якобсен («Торсхавн»), Кристіан Якобсен, Ялгрім Елттер (обидва — «Рунавік»), Ганс Самуельсен («Стреймюр»), Сімон Самуельсен («Нотодден», Норвегія), Кристіан Гольст («Люнгбю», Данія).

Поступилися мінімально

Хокей. Відкритий чемпіонат Росії. Вища ліга. «Нефтянік» (Альметьевськ) — «Сокіл» (Київ). 2:1 (0:0, 2:0, 0:1). Шайби: Валіуллін, 33, Зінін, 36 — Циркуль, 51.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Господарським судом Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) Ухвалою від 16 серпня 2007 року порушено провадження у справі № 14/4075 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Трест Уманьпромжитлобуд» (20300, вул. Жовтневої революції, 22/2, м. Умань Черкаської області, код ЄДРПОУ 01271020, рахунок № 26060184 в ЧОД АППБ «Райффайзенбанк Аваль» МФО 354411) та введено процедури розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено ліцензованого арбітражного керуючого Нікіфорова Ігоря Костянтиновича (18005, м. Черкаси, вул. Різдва, 170, ліцензія № 176148 серії АБ).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Господарським судом Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушено справу № 8/33 про банкрутство ПСП «Зоря» (34706, с. Гвіздів, Корецький р-н, Рівненської обл.

Постановою Господарського суду Рівненської області від 28 грудня 2006 року по справі № 8/33 Приватне сільськогосподарське підприємство «Зоря» ЄДРПОУ 30718554 (34706, с. Гвіздів, Корецький р-н, Рівненська обл.) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тихончук Лесю Хотівну (ліцензія серії АБ № 176236, м. Рівне, вул. Словацького, 4/6, оф. 14). Довідки за тел. 8 (0362) 22-11-40.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 15.08.07 р. по справі № Б-48/110-07 ввів процедуру розпорядження майном товариства з обмеженою відповідальністю "Слобожанщина" (ЄДРПОУ 30714277, Харківська обл., Дергачівський р-н, с. Слатіно, р/р 260056500 у Першому Дергачівському від. ХОД ВАТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛБ", МФО 350589).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Тищенко О. І. (ліц. АБ № 216715 від 09.02.05 р., 61002 м. Харків, вул. Мироносицька, 65, кв. 33).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Техноконверс» відповідно до Наказу Міністра оборони України від 19.09.2007 р. №552 «Про реорганізацію державного підприємства «Техноконверс» припиняє діяльність шляхом приєднання до державного підприємства «Укрспецконверсія» МО України.

Претензії кредиторів Підприємства приймаються протягом двох місяців, починаючи з 4 жовтня 2007 року по 4 грудня 2007 року.

Тел.: (048) 732-68-71.

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області та ліквідатор ТОВ "Еталон" повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги (аукціон) виставляється наступне майно:

Лот №1: Комплекс нежитлових будівель та споруд тракторної бригади №2, що знаходиться за адресою: Запорізька область, м. Гуляйполе, вул. Донецька, 54. Початкова ціна продажу 342 199,20 грн., з ПДВ;

Лот №2: Комплекс нежитлових будівель та споруд контори, що знаходиться за адресою: Запорізька область, м. Гуляйполе, вул. Шкільна, 42. Початкова ціна продажу 350 455,20 грн., з ПДВ.

Умови участі та оформлення заявок на участь в публічних торгах (аукціоні) за телефоном: (061) 220-42-07. або на сайті: www.bankrot.zp.ua.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 09 листопада 2007 р. об 11.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Кив, вул. Б. Хмельницького, 44-б) постановою від 12.09.2007 р. у справі №15/715-б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «ВЕСАМО» (код за ЄДРПОУ 22951701, адреса: 01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 18-А; п/р 26007026676882 у філії АКБ «Укрсоцбанк», м. Київ, МФО 322012). Ліквідатором призначений Малюська Денис Леонтійович (04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 63, кв. 48; тел.: 496-98-53).

ПРОДАЮТЬСЯ ФРУКТОВІ ДЕРЕВА (САДОК),
площею 500 га, на дрова або переробку, НЕДОРОГО.
Місце знаходження с. Свічкареве, Кобеляцького району, Полтавської області.
За додатковою інформацією звертатись за тел.: 8 (05322) 612229.

Господарський суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 128) прийняв постанови про визнання банкрутами та відкриття ліквідаційної процедури щодо відсутніх боржників:

- від 19.06.2007 р. у справі №6/55-4/50 - Фермерського господарства «Наталі», с. Ланівка Стрийського району Львівської області, ЄДРПОУ 30765761, рах. №26000241603001 в ЗГРУ КБ «Приватбанк» м. Львів, МФО 325321;
- від 19.06.2007 р. у справі №6/59-4/53 НР (№6/206-29/304) - ТЗОВ «Іраїда», Львівська область, м. Стрий, вул. Грабовецька, 1, код ЄДРПОУ 22414819, рах. №26001300136/980 в філії ВАБ «ВА-БАНК» м. Львів, МФО 325763;
- від 19.06.2007 р. у справі №6/50-4/46 НР (№6/205-29/305) - ПП «Потон», Львівська область, м. Стрий, вул. Торговиця, 6/9, код ЄДРПОУ 31314108, рах. №260084633/980 в Львівській обласній дирекції АППБ «АВАЛБ», МФО 325570;
- від 22.05.2007 р. у справі №6/58-8/76 (6/204-29/306) - МПП «Гамбіт», Львівська область, м. Стрий, вул. Косака, 7/53 код ЄДРПОУ 22423178, рах. №26009240940001 в ЗГРУ КБ «Приватбанк», МФО 325321.

Ліквідатором банкрутів призначено арбітражного керуючого Липського С. І., ліцензія державного департаменту з питань банкрутства серії АВ №307486 від 17 травня 2007 р., пошт. адреса: 79013, м. Львів-13, а/с 4389.

Господарським судом Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська 128) порушено справу № 8/200 про банкрутство ВАТ «Пустомитівська пересувна механізована колона» (ЄДРПОУ 05465330, Львівська область, м. Пустомити, вул. Радоциньська, 2, р/р 26000380011001 в ВАТ КБ «Надра» ЛРУ, МФО 325978, № 26004085023001 в ФЛРУ АТ «Індустр.-Експорт. банк» МФО 325279, № 26006605001070 ОЛФ АКБ «Укрсоцбанк» МФО 325019). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шимчишина І. С. (79069, м. Львів, вул. Шевченка, 400, кв. 8).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування оголошення.

Ухвалою господарського суду Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького 59) від 01.10.2007 року порушена справа №4/1 про банкрутство ВАТ «Клесівська ПМК-177» (34550, вул. Держинського, 32, смт. Клесів, Сарненський район, Рівненська область, код ЄДРПОУ 01037376, р/р 26001017055 РФ КБ Західкомбанк м. Сарни, МФО 333614).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Демидова Івана Адамовича (ліцензія серії АВ №307440 від 04.05.2007 року, адреса: 33000, м. Рівне, вул. Словацького, 4/6, офіс 22).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 17 липня 2007 р. по справі №10/187-07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру на підставі ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» ДП «Золотий колос» ТОВ «Кристал» (23114, с. Курилівці Жмеринський р-н Вінницької обл., код ЄДРПОУ 30802813). Ліквідатором призначено Жмеринську ОДПІ, м. Жмеринка, вул. Б. Хмельницького, 18.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування цього оголошення.

УТИЛІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ КОМП'ЮТЕРІВ МП "СОЛЯРИС"

приймає в переробку морально застарілу:

- персональну (IBM PC) техніку;
- оргтехніку;
- АТС та мобільні телефони;
- прилади, блоки, комплектуючі.

тел. (044) 585-88-01; 585-88-02
факс (044) 585-88-00
e-mail: solyaris@solyaris.com.ua
www. solyaris.com.ua

Ліцензії № 344235, 344236, 344237 Мінфіну України
Ліцензії № 270922, 270935 Мінпромполітики України

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДОДАТКОВУ ЕМІСІЮ ВАТ "ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА" В ЗВ'ЯЗКУ ІЗ РЕОРГАНІЗАЦІЄЮ

Інформація про товариство, що реорганізовується: (найменування, код за ЄДРПОУ, форма реорганізації, місцезнаходження, розмір статутного фонду, кількість акціонерів).	Відкрите акціонерне товариство "Вімм-Білл-Данн Україна", Код ЄДРПОУ 00445937 реорганізується шляхом приєднання до нього Акціонерного товариства відкритого типу "Харківський молочний комбінат", Код ЄДРПОУ 00447451 та Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока", Код ЄДРПОУ 00447037. Місцезнаходження ВАТ "Вімм-Білл-Данн Україна": 08132, Київська обл., Києво-Святошинський район, м. Вишневе, вул. Промислова 7. Розмір статутного фонду складає: 54 373 388 грн. Кількість акціонерів - 2939. факс 380 044 490-52-61	Термін, порядок та місце отримання акціонерами нових акцій	3 метою захисту прав акціонерів Товариство здійснить викуп акцій у акціонерів, які вимагають цього, у разі якщо ці акціонери не голосували за прийняття загальними зборами рішення про реорганізацію шляхом приєднання, або про погодження проекту договору про приєднання і звернулися до Товариства з письмовою заявою про викуп акцій. Викуп акцій здійснюється за ціною, що буде запропонована Наглядовою Радою Товариства на підставі експертної оцінки але не нижче за номінальну вартість. Строк викупу акцій: з 06.10.2007 року по 05.11 2007 року включно по робочих днях (пон.-пт.) з 9.00 до 18.00, перерва з 13.00 до 14.00. Місце викупу: м. Київ, вул.Старокиївська,10, тел. 490-28-94, 490-28-95. Всі акціонери АТВТ "Харківський молочний комбінат", які не продали свої акції Товариству, зможуть починаючи з "4" листопада 2007 року по "24" листопада 2007 обміняти їх на письмові зобов'язання про видачу їм відповідної кількості акцій Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна" рівної номінальної вартості замість акцій Відкритого акціонерного товариства "Харківський молочний комбінат". Обмін акцій АТВТ "Харківський молочний комбінат" на письмові зобов'язання про видачу їм відповідної кількості акцій Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна" рівної номінальної вартості замість акцій АТВТ "Харківський молочний комбінат" буде здійснюватись за адресою: м. Київ, бульвар Лесі Українки 21-Б, тел. 490-72-77. Всі акціонери Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока", які не продали свої акції Товариству, зможуть починаючи з "5" листопада 2007 року по "25" листопада 2007 р. обміняти їх на письмові зобов'язання про видачу їм відповідної кількості акцій Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна" рівної номінальної вартості замість акцій Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока". Обмін акцій Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока" на письмові зобов'язання про видачу їм відповідної кількості акцій Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна" рівної номінальної вартості замість акцій Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока" буде здійснюватись за адресою: м. Київ, бульвар Лесі Українки 21-Б, тел. 490-72-77. Після реєстрації в органах Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку додаткового випуску акцій Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна" пов'язаного з реорганізацією шляхом приєднання Відкритого акціонерного товариства "Буринський завод сухого молока", Відкритого акціонерного товариства "Харківський молочний комбінат" акціонери товариств, що приєднались зможуть без обмеження строку обміняти письмові зобов'язання на додатково випущені акції Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна". Місце обміну письмових зобов'язань на додатково випущені акції Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна": м. Київ, бульвар Лесі Українки 21-Б, тел. 490-72-77.
Інформація про товариства, які приєднуються до ВАТ "Вімм-Білл-Данн Україна" (найменування, код за ЄДРПОУ, місцезнаходження, розмір статутного фонду, кількість акціонерів).	Акціонерне товариство відкритого типу "Харківський молочний комбінат", Код ЄДРПОУ 00447451. Місцезнаходження: АТВТ "Харківський молочний комбінат": Україна, 61172, Харківський р-н, Харківська обл., м. Харків Роганська 149. Розмір статутного фонду складає: 75 104 561,35 грн. Кількість акціонерів - 1778. Відкрите акціонерне товариство "Буринський завод сухого молока", Код ЄДРПОУ 00447037. Місцезнаходження ВАТ "Буринський завод сухого молока": Україна, 41700, Сумська область, м. Буринь, Конотопське шосе, 1. Розмір статутного фонду складає: 4 288 973 грн. Кількість акціонерів - 722.	Застереження щодо відсутності обмеження терміну обміну акцій	Граничний термін для обміну акцій АТВТ "Харківський молочний комбінат" та ВАТ "Буринський завод сухого молока" на акції ВАТ "Вімм-Білл-Данн Україна" згідно вимог чинного законодавства, відсутній.
Розмір статутного капіталу, кількість та номінальна вартість акцій на момент прийняття рішення про додаткову емісію	54 373 388 грн. 00 коп. поділений на 1 087 467 760 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,05 грн. одна акція	Застереження щодо відсутності обмежень прав і обов'язків акціонерів товариств, що приєднуються	Акції Відкритого акціонерного товариства "Вімм-Білл-Данн Україна", що надаються акціонерам товариств, що приєднуються (ВАТ "Буринський завод сухого молока", АТВТ "Харківський молочний комбінат") надають їм той же обсяг прав і обов'язків в порівнянні з іншими акціонерами ВАТ "Вімм-Білл-Данн Україна", що мають прості іменні акції.
Дата і номер рішення (протоколу) про додаткову емісію акцій пов'язану з приєднанням	Рішення загальних зборів акціонерів від "05" жовтня 2007 року Протокол № б/н від 05 жовтня 2007 року	Відомості про наявність збитків	На дату прийняття рішення про додаткову емісію акцій ВАТ "Вімм-Білл-Данн Україна", діяльність Товариства характеризується спроможністю Товариства сплачувати свої поточні зобов'язання, але Товариство здійснює свою діяльність переважно за рахунок залученого капіталу і тому потребує матеріально-технічного розвитку, що підтверджене аудиторським висновком ТОВ "Аудиторська фірма "Столична колегія аудиторів", (Свідцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності № 3000 від 10.10.2002 року, видане Аудиторською палатою України). Таким чином додаткова емісія акцій не піде на покриття збитків, пов'язаних з господарською діяльністю Товариства.
Кількість та відсоток голосів акціонерів які голосували за прийняття рішення про додаткову емісію акцій пов'язану із реорганізацією шляхом приєднання	"за" - 1 031 801 150 (один мільярд тридцять один мільйон вісімсот одна тисяча сто п'ятдесят) голосів, що складає 100,000000 % від загальної кількості голосів акціонерів зареєстрованих на зборах. "проти" - немає. "утримались" - немає.	Дані про розміщення раніше випущених в обіг цінних паперів	1-а емісія зареєстрована 05.01.96 року Міністерством фінансів України. Свідцтво № 5/196. Сума емісії - 277 360 075 000 карбованців. Номінальна вартість - 25 000 карбованців. Загальна кількість акцій - 11 094 403 шт. У зв'язку з визначенням форми випуску акцій здійснено обмін свідоцтва Територіальним Управлінням ДКЦПФР в м. Києві та Київській області № 603/10/1/00 від 19.10.2000 р. Сума емісії - 2 773 600 гривень 75 копійок. Номінальна вартість - 0 гривень 25 коп. Загальна кількість акцій - 11 094 403 шт. 2-а емісія зареєстрована 21.01.2004 року ДКЦПФР. Свідцтво № 31/1/04 Сума емісії - 54 373 388,00 гривень. Номінальна вартість - 0 гривень 25 копійок. Загальна кількість акцій - 217 493 552 шт. 3-а емісія зареєстрована 31.09.07 р. ДКЦПФР. Свідцтво № 381/1/07. Сума емісії - 54 373 388,00 гривень. Номінальна вартість - 0 гривень 5 копійок. Форма існування документарна. Загальна кількість акцій 1 087 467 760 шт.
Мета та цілі емісії	Додаткова емісія акцій пов'язана з прийняттям рішення про реорганізацію шляхом приєднання і здійснюється з метою удосконалення та оптимізації діяльності трьох підприємств спільним акціонером яких є ВАТ "Вімм-Білл-Данн Продукти Питання". Продаж акцій додаткового випуску не здійснюється.	Правління Товариства	
Форма випуску акцій	документарна.		
Загальна сума додаткового випуску акцій із зазначенням номінальної вартості, кількості, типу й категорії акцій	Загальна сума випуску: 79 393 534, 35 грн., кількість простих іменних акцій: 1 587 870 687 штук номінальною вартістю 0,05 грн. одна акція		
Серія та порядкові номери акцій	Акції серії "В" №№ з 1 087 467 761 по 2 675 338 448		
Розмір статутного капіталу, кількість та номінальна вартість акцій після реєстрації відповідних змін до статуту Товариства та додаткової емісії акцій	Статутний фонд: 133 766 922 гривень 35 копійок Кількість: 2 675 338 447 простих іменних акцій номінальною вартістю 0 гривень 05 копійок кожна.		

Завтра по всій території України очікується хмарна погода з проясненнями, без істотних опадів. Температура вдень 9—14 градусів тепла, вночі від -1 градуса до +4. Вітер північно-західний, 7—12 м/с.

■ З УСЬОГО СВІТУ

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

«Гран-прі де гарсон»

Ці слова означають «Великий приз офіціантів». Змагання за професіями приваблюють, буває, не менше глядачів, ніж спортивні змагання, проходять так само азартно й плюс до всього піднімають престиж тієї чи іншої професії. Наприклад, у Цюриху власники ресторанів систематично організовують біг з бар'єрами для офіціантів. Дистанція чимала — півтора кілометра. Спортсмени, тобто гарсони, повинні донести до фінішу тачу, на якій стоять пляшка лікеру, пляшка вина, пляшка мінеральної води й келих із коктейлем. І при цьому подолати бар'єри. Та ще й не пролити жодної краплі!

Вічна професія

Про сумну долю афінського Парфенона відомо всьому світові. Безсмертний храм... не безсмертний: мільйони туристів, які приїждять поглянути на Акрополь, прагнуть прихопити з собою хоча б крихітний шматочок Парфенона (а дехто прихоплює як сувенір і досить чималі шматки) і тим самим безжально розносять безцінне творіння. Багаторічна практика продемонструвала, що поліція тут безсила, і міська влада давно вже вдається до такого засобу: ночами спеціальні робітники розкидають навколо Парфенона шматки мармуру, що «відпали». Адже турист неперекірливий, та й підняти камінь із землі йому простіше, ніж відбити від колони, а в храму все-таки лишається надія вижити. Цікаво тут от що. Свіжий «стародавній» мармур привозять з кар'єру, де працює родина Скарісів. Сини, батьки, діди, прадіди, прапрадіди, прапрапра... Словом, ця родина робить в каменоломнях свою справу, котра переходить у спадок, ось уже сотні років. Туристів же з кожним роком стає дедалі більше. Підраховано, що запасів мармуру вистачить ще на кілька сотень років. А що далі?

Суперники, що «падають»

Італійське місто Піза відоме в усьому світі своєю баштою, що «падає». Визначна пам'ятка, звичайно, рідкісна, але... не унікальна, і в багатьох країнах світу є міста, готові кинути виклик Пізі.

Наприклад, старовинна нахилена башта в чеському місті Домажліце. Башта ця неодноразово горіла, але незмінно відновлювалася і разом із колишнім виглядом набувала й колишнього «падаючого» нахилу. А збудована вона була в XIII столітті, тобто пізніше Пізанської менш як на сто років.

Лічба на вузликах

Імперія інків, котра загинула під ударами конкістадорів на початку XVI століття, забрала з собою таємницю вузликового письма. Іспанці Пісарро, а слідом за ними єзуїти постаралися знищити будь-які сліди ту-більної культури в Південній Америці. Відомо тільки, що індіанці ще багато сторіч тому передавали вісті за допомогою вузликів на мотузковій в'язці, так званій кіпу. Гінці з посланнями Великого Інки направлялися в усі кінці стародавньої імперії, яка розміщувалася на території нинішніх Еквадору, Перу, Болівії й Чилі. Сьогодні таємниця письма втрачена, вочевидь, безповоротно. Однак і досі неписьменні селяни в горах Перу й Болівії ведуть лік на вузликах кіпу. Рахують лише до тисячі. Втім, для підрахунку врожаю чи поголів'я лам більшого й не треба.

Стародавнє колесо

Виявляється, радіально-кільцеве планування не обов'язково властиве лише великим містам. Для маленьких селищ, на думку бразильських індіанців краю, які живуть у низів'ях ріки Токантінс, воно навіть зручніше. З дуже давніх часів будують індіанці такі собі «велосипедні колеса». Вигоди тут дві: по-перше, сувора геометрія приємна навіть найвишмогливішому погляду, а по-друге, ніхто не відчуває себе ображеним — усі хатини однаково віддалені від центральної площі, всі родини в рівних умовах (зрозуміло, з погляду місця розташування). Таке планування настільки припало до вподоби краю, що навіть перебравшись на нові місця (а зміна району перебування відбувається кожні двадцять років), вони одразу розбивають нове селище-колесо: хатини — обід, а доріжки — спиці.

Прийом у посольстві

■ НЕВИГАДАНИ ІСТОРІЇ

Євген Онопрієнко, відомий український радянський кінорежисер, автор сценарію страшенно популярного фільму Леоніда Бикова «В бій ідуть тільки «старики», був людиною не лише з чудовим почуттям гумору та компанійською, але й умілим оповідачем, знав, здавалося, сотні різних веселих і комічних історій, як тих, що відбулися з ним чи за його участю, так і тих, які трапилися з його колегами — кінематографістами. Відомими і ще не дуже. Деякі з них він розповів під час своїх чергових відвідин редакції нашого незалежного щотижневика, де я тоді працював. Особливо мені сподобалася одна.

Потрібно сказати, що того разу Євген Федорович потрапив на маленьке редакційне свято. І треба ж такому трапитися, що наповнювати чарки виноградним нектаром взявся чоловік з тремтячими руками. Він і наливав, і розливав одночасно. Онопрієнко оцінив ситуацію й розрядив обстановку історією, яка відбулася з одним із метрів радянської кінорежисурі Валентином Івановичем Єжовим, лауреатом Ленінської премії, автором десятків дуже хороших фільмів, серед яких «Балада про солдата», «Це солодке слово — свобода!», «Біле сонце пустелі».

— Людина надзвичайно добра, — почав розповідь про свого приятеля Євген Федорович, — говорити може, не зупиняючись, по-моєму, й уві сні. Як багато хто, мав пристрасть до зеленого змія. Та й приватні зус-

трічі, банкети, прийоми підштовхували до цього. Словом, одного разу в Швеції, де він був у складі невеликої групи діячів кіно, засидівся із друзями, та так, що й не пам'ятав, як у готель до себе потрапив. Ранком його піднімають — час іти на прийом до посольства. Не йти не можна, він в іменному списку запрошених. А йти — ноги не несуть. Але пішов. І от прийом, руки так тремтять, що довелося зчепити їх за спиною. Він героїчно стоїть поруч із відомою радянською акторкою Людмилою Ч. А тут шанувальники! І офіціант із тачею, на якій чарки, фужери. Коньяк, шампанське — кому що до смаку. Він би й випив, душа горить і димиться! Та не може — руки надто тремтять, боїться, що розхлюпає. А шанувальники не відстають. От Валік і каже їм: «Я, звичайно, з величезним задоволенням вип'ю. Але оскільки я джентельмен, а поруч зі мною стоїть така чарівна дівчина й геніальна акторка, то я можу випити тільки за неї, а найголовніше — тільки з її рук!» Усі були в захваті від вишуканої галантності кавалера Валентина Єжова, а Люда Ч., сміючись і пошепки лаючи його, піднесла до губ сценариста чарку. Валік ковтнув вогняної води й відчув, як життя повертається до нього. Далі вже він діяв власноруч...

До слова, за цю історію ми випили другу чарку, а після третьої руки й у нашого «наливайка» тремтіти перестали.

В. Н.

Уточнення Діккенса

■ КУНСТКАМЕРА

Тільки-но видатний англійський письменник Чарльз Діккенс у лютому 1841 року ступив на американський берег у Нью-Йорку, як його відразу атакувала юрба газетярів, котрі палали бажанням довідатися про перші враження романіста від цього міста.

— Нью-Йорк, — відповів Діккенс, — це пекло в мініатюрі.

Коли ж письменник повертався на батьківщину, у порту його проводжали репортери всіх найбільших газет, і той самий кореспондент поцікавився, чи не змінилася думка письменника про місто.

— Так, — сказав Діккенс. — Тепер у мене є всі підстави вважати, що пекло — це Нью-Йорк у мініатюрі.

Фото «Гарней і син». 1867 рік.

Найрідкісніша «стара» у світі

■ НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Канадським ескімосам вона відома з давніх часів. Вони називають її «старою», припускають, що мозок її розташований у хвості, тому вважають хвіст найвразливішим місцем. За ескімоськими віруваннями, це дуже зла істота. Упіймавши її, жоден рибалка не стане пропонувати цю здобич собакам, а відкине подальше. І, між іншим, даремно. Тому що таке поводження з найрідкіснішою у світі рибкою жоден зоолог схвалити не зможе.

Риба ця — родичка мурени — сягає в довжину одного метра, живе в підводних кавернях у затоці Батерст, за Північним полюарним колом, і харчується мідіями. Ставлення ескімосів до цієї «старої» можна легко пояснити: в

її пащі — гострі зуби, очі обертаються у всіх напрямках, тож із наміченої жертви риба не спускає очей в буквальному розумінні. Крім усього іншого, від неї так гидко тхне, вона може шість годин жити без води і має надзвичайно погану вдачу: опинившись на суші, кидається на кожного, хто з'явиться поблизу. Вочевидь, її відлюдність та надто малий ареал є причинами того, що будь-який музей світу віддав би, образно кажучи, шалені гроші в обмін на її опудало. Але... ескімоси вперто відганяють думку про вигідну угоду. «Дуже погана риба», — кривляться вони, викладаючи в море зісну «стару» з мозком у хвості, що випадково потрапила до сітки...

Добірку підготував Віктор НІКІПЄЛОВ.

ЦЬОГО

10 ЖОВТНЯ

■ 1853. У Києві, на Михайлівській горі, відкрито пам'ятник князю Володимирі — хрестителю Русі. ■ 1889. Народився поет Михайло Драй-Хмара. ■ 1932. Пуск Дніпрогесу. ■ 1932. У Харківському фізико-технічному інституті вперше в СРСР проведено ядерну реакцію з розщеплення атомного ядра літію. ■ 1943. В Радянському Союзі засновано орден Богдана Хмельницького. ■ 1947. Народилася співачка Ніна Матвієнко, Шевченківський лауреат, Герой України.

Редактор номера
Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.
Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російськими мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2007 рік: для фізичних осіб — 5 грн. та 3 грн.
для підприємств і організацій — 15 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.
Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво
«Київська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам.3572

ТОВ «Преслайн»
вул. Північна, 12
м. Харків,
Зам.9-1-151

Фотоформи виготовлено
в КЦ редакції газети
«Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53,
453-44-56;
453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua
— загальний
reklama@golos.com.ua —
відділ реклами
let@golos.com.ua —
відділ листів
foto@golos.com.ua —
відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів
використовується інформаційно-
пошукова система Верховної
Ради України «Законодавство»

4 820094 010022 >